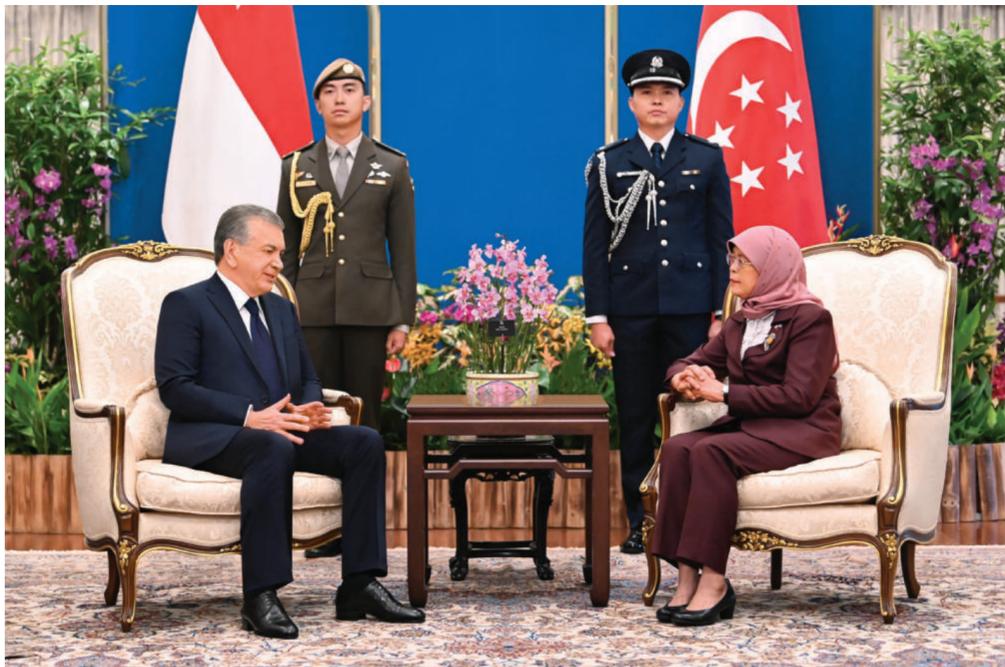

ЎЗБЕКИСТОН – СИНГАПУР: КЎП ҚИРРАЛИ ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

17 январь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга давлат ташрифи доирасида олий даражадаги тадбирлар — ушбу мамлакат Президенти Ҳалима Якуб ва Бош вазири Ли Сянь Лун билан музокаралар бўлиб ўтди.

Ўзбекистон — Сингапур саммитидан аввал Сингапур Президентининг "Истана" саройида давлатимиз раҳбарини расмий кутиб олиш маросими бўлди. Сарой олдидаги майдонда олий мартабали меҳмон шарафига фахрий қоровул саф тортди. Ҳарбий оркестр икки давлат мадҳияларини ижро этди.

Сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти шарафига Сингапурнинг миллий рамзи бўлган орхидея гулининг янги навига ном бериш маросими бўлиб ўтди. Бундай тадбирлар аъъанавий равишда ушбу мамлакатнинг олий мартабали меҳмонлари, таниқли арбобларга юксак ҳурмат

"Шавкат Мирзиёев орхидеяси" деб ёзилган тахтачани жойлаштирди. Ушбу кўркэм ва ёйлиб ўсувчи гул Encis Purple ва Kila Blue орхидеяларининг гибриди ҳисобланади. Узунлиги 45 сантиметр бўлган қат-қат яроқли кўшгуллар, уларнинг ҳар бирида 17 тадан 20 тагача гул ҳосил қилади,

Ўзбекистон ва Сингапур ўртасидаги муносабатларни янада чуқурлаштириш истиқболлари, ижтимоий-сиёсий ҳаётни демократлаштириш борасидаги илоҳотлар юзасидан фикр алмашилди. Таълим соҳасида фаол ҳамкорлик қилинаётгани мамнуният билан қайд этилди. Тошкентда Сингапур

Икки мамлакатнинг Марказий ва Жануби-Шарқий Осиёда минтақавий ҳамкорлик ва интеграцияни кенгайтириш борасидаги тажрибаси батафсил кўриб чиқилди.

Шуларни ҳисобга олиб, давлатимиз раҳбари Сингапур билан яқин истиқболдаги ҳамкорликнинг олти тарафли йўналишини кўрсатиб ўтди.

SINGAPUR ISHBILARMON DOIRALARI VAKILLARI BILAN UCHRASHUV
Singapore, 2023-yil 17-yanvar
MEETING WITH SINGAPORE BUSINESS COMMUNITY
Singapore, January 17, 2023

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Сингапур Президенти Ҳалима Якуб фахрий қоровул сафи олдида ўтиб, расмий делегациялар аъзоларини кутладилар.

ва эҳтиром белгиси сифатида ўтказилади. Анъанага кўра, Президент Шавкат Мирзиёев гулнинг ёнига янги турдаги орхидеянинг номи —

ҳар бир гулнинг эни 5 сантиметр атрофида. Оч сиёҳранг барглар ва қосақабарглarning чети майин бинафшаранг. Шундан сўнг Президентлар икки томонлама учрашув ўтказдилар.

менежментни ривожлантириш институти ҳамда Сингапур технологиялар, менежмент ва коммуникациялар академияси муваффақиятли фаолият юритмоқда.

Учрашув якунида ҳамкорликнинг асосий йўналишлари белгилаб олинди. Шавкат Мирзиёев Ҳалима Якубни ўзига қулай бўлган вақтда мамлакатимизга ташриф билан келишга таклиф этди.

Биринчиси — инсон капитални ривожлантириш ва давлат бошқаруви учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш. Ли Куан Ю номидаги Давлат сиёсати мактаби иштирокида бошқарув, шаҳарсозлик, инфратузилмани ривожлантириш, рақамли трансформация, инновациялар, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларида биргаликда давлат хизматчиларини тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш дастурини амалга оширишга келишиб олинди. Шунингдек, Ўзбекистон Давлат бошқаруви академияси негизда Сингапурнинг етакчи экспертларини жалб қилган ҳолда давлат хизматчиларини интенсив равишда тайёрлаш дастури ишга туширилди.

Сўнг "Истана" қароргоҳида Президентимиз Сингапур Бош вазири Ли Сянь Лун билан музокара ўтказди. Етакчилар ҳамкорлигининг бугунги ҳолати ва истиқболларини ҳар томонлама кўриб чиқдилар, устувор йўналишлардаги алоқалар жадал суръат билан ривожланиб бораётганини таъкидладилар.

Иккинчи йўналиш Сингапурни Ўзбекистондаги хусусийлаштириш жараёнига жалб қилишга қаратилган. Шу маънода, музокараларда Сингапурнинг етакчи компаниялари илғор тажрибаси, замонавий технологиялари ва бошқарув усулларидан фойдаланган ҳолда, Ўзбекистоннинг йирик корхоналарини хусусийлаштириш доирасидаги лойиҳаларни амалга ошириш истиқболлари муҳокама қилинди. Давлат корхоналарини трансформация қилиш ва таркибий ўзгартириш, кейинчалик уларни IPOга чиқариш ва ташқи инвестицияларни жалб қилиш учун қўшма Инвестиция жамғармасини тузиш таклифи қилинди.

Жумладан, савдо-иқтисодий соҳада сезиларли натижаларга эришилди. Кейинги йилларда товар айирбошлаш икки баробарга ошди. Ўзбекистонда Сингапур капиталли иштирокидаги корхоналар сони 4 қарра кўпайди. Ушбу мамлакатдан юртимиз иқтисодиётига тўғридан-тўғри инвестициялар ҳажми 700 миллион долларга етган.

Учинчи устувор йўналиш сифатида илғор "яшил" технологиялар ва рақамли ечимларни жалб қилиш белгиланди. Сингапурнинг рақамлаштириш соҳасидаги ютуқларини жорий қилиш, шунингдек, ушбу мамлакатнинг "яшил" ривожланиш бўйича инновациялари ва технологияларини қўллаш имкониятлари муҳокама қилинди.

Кўпга соҳаларда амалий ҳамкорликни кенгайтириш учун катта захиралар мавжудлиги қайд этилди. Сингапур — Осиё-Тинч океани минтақасининг иқтисодий маркази. Кўп йиллардан буён ушбу мамлакат электроника, кимё саноати, биотехнологиялар, банк соҳаси, логистика ва транспорт машинасозлиги каби муҳим тармоқлардаги муваффақиятларига таяниб, жаҳондаги энг йирик ва ривожланиб келган иқтисодиётлардан бири бўлиб келмоқда.

Учинчи устувор йўналиш сифатида илғор "яшил" технологиялар ва рақамли ечимларни жалб қилиш белгиланди. Сингапурнинг рақамлаштириш соҳасидаги ютуқларини жорий қилиш, шунингдек, ушбу мамлакатнинг "яшил" ривожланиш бўйича инновациялари ва технологияларини қўллаш имкониятлари муҳокама қилинди.

▶ Давоми 2-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ОДИЛ СУДЛОВГА ЭРИШИШ ИМКОНИЯТЛАРИНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИШ ВА СУДЛАР ФАОЛИЯТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Сўнгги йилларда амалга оширилган суд-ҳуқуқ илоҳотлари суд ҳокимияти мустақиллигини ҳамда судлар фаолиятида очиллик ва шаффофликни таъминлаш билан бир қаторда фуқаро ва тадбиркорларнинг ҳуқуқ ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатларини кучайтириш имконини берди. Шу билан бирга, "Янги Ўзбекистон — янги суд" тамойили доирасида

аҳолининг одил судловга эришиш имкониятларини янада кенгайтириш суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ қилишни жадаллаштиришни, соҳага илғор халқаро стандартларни жорий этишни талаб этмоқда. 2022 – 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тарақиёт стратегиясида белгиланган вазифаларга мувофиқ, шунингдек, суд ҳокимиятининг чинакам мустақиллигини таъминлаш,

судлар фаолияти самарадорлиги ва одил судлов сифатини ошириш мақсадида: 1. 2023 – 2026 йилларга мўлжалланган суд тизимини сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқишнинг қисқа мuddатли стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

▶ Давоми 2-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ОДИЛ СУДЛОВ ФАОЛИЯТИНИ АМАЛГА ОШИРИШНИ САМАРАЛИ ТАШКИЛ ЭТИШ БЎЙИЧА ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 16 январдаги "Одил судловга эришиш имкониятларини янада кенгайтириш ва судлар фаолияти самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПФ-11-сон Фармони ижросини самарали таъминлаш мақсадида: 1. Бош прокурор (Н.Йўлдошев); Рақамли технологиялар вазирлиги билан биргаликда бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан Одил

судловни амалга оширишга кўмаклашиш бўйича ихтисослашган прокурорлар корпуси (кейинги ўринларда — Ихтисослашган прокурорлар корпуси) фаолиятига 2023 йил 1 сентябрга қадар "Судларда прокурор иштироки" ахборот тизимини яратиб, дастлаб синов тарзида ишга туширсин ҳамда 2024 йилдан амалиётга тулиқ жорий этсин; Олий суд билан биргаликда 2023 йил 1 июндан Бош прокуратура ва Олий суд

ахборот тизимларини интеграция қилиш йўли билан ўзаро ҳужжат алмашинувини тулиқ йўлга қўйсин. 2. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг эмблемаси намунаси 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин. Белгилансинки, эмблемани тайёрлаш ва сақлаш ҳамда ундан фойдаланиш тартиби Олий суд раиси томонидан тасдиқланади.

▶ Давоми 3-бетда

ЎЗБЕКИСТОН — СИНГАПУР: КЎП ҚИРРАЛИ ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

Бошланғичи 1-бетда

Тўртинчиси — шаҳар инфратузилмаси ва коммуникацияларни такомиллаштириш. Шаҳарларни режалаштириш ва қурилиш, кўкаламзорлаштириш, коммунал хўжалик соҳаларида ҳамкорлик бўйича тadbирлар келишиб олинди. Ўзбекистонда инфратузилма ва тармоқ лойиҳаларини амалга ошириш бўйича қўшма Лойиҳалаштириш ва инжиниринг марказини ташкил этиш бўйича келишув бу борадаги биринчи қадам бўлди.

Ҳамкорликнинг бешинчи йўналиши доирасида инвестициялар ва ўзаро савдони кенгайтириш, Сингапурнинг етакчи компаниялари билан қўшма лойиҳаларни илгари суриш муҳимлиги қайд этилди.

Устав капитални 500 миллион доллар бўлган Ўзбекистон — Сингапур инвестиция компаниясини ташкил этиш юзасидан келишувга эришилди.

Олтинчи йўналиш сифатида давлатимиз раҳбари жамоат хавфсизлигини таъминлаш, миллатлараро тотувликини асраш ва радикализмга қарши курашиш борасида тажриба алмашиш зарурлигини қайд этди.

Бундан ташқари, томонлар халқаро ва минтақавий кўн тартибнинг долзарб масалалари юзасидан фикр алмашдилар.

Очиқ ва дўстона муҳитда ўз ўнун учрашув якунида Шавкат Мирзиёев Ли Сянь Лунни ўзига қўлай вақтда мамлакатимизга ташриф билан келишга таклиф этди.

Музокаралардан сўнг икки томонлама ҳужжатларни алмашиш маросими бўлди.

Делегациялар раҳбарлари ҳузурда икки мамлакат ҳукуматлари, вазирлик ва идоралари даражасида Ўзбекистон — Сингапур ҳамкорлигини янада кенгайтиришга қаратилган 8 та ҳужжат алмашилди.

Хусусан, таълим, транспорт, соғлиқни сақлаш, кадрлар, шу жумладан, давлат хизматчиларини тайёрлаш соҳаларида ҳамкорлик тўғрисида битимлар қабул қилинди.

Шунингдек, савдо-иқтисодий шериклик ҳамда икки мамлакат прокуратуралари ўртасидаги ҳамкорлик бўйича келишувларга эришилди.

Куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев жаҳоннинг етакчи олий таълим муассасаларидан бири бўлган Сингапур миллий университети ҳузурдаги Ли Куан Ю номидаги Давлат сиёсати мактабига ташриф буюрди.

Сингапурнинг биринчи Бош вазири ва ушбу мамлакат "иқтисодий мўъжизаси" муаллифи Ли Куан Ю шарафига номланган мактаб давлат сиёсати ва халқаро муносабатлар соҳасида магистратура дастурлари асосида кадрлар тайёрлашга, илмий ва сиёсий тадқиқотлар ўтказишга иxtисослашган.

Қатор йиллар давомида мактаб олий таълим муассасаларининг халқаро рейтингларида етакчи ўринларни эгаллаб келмоқда. Бу ерда хорижий мамлакатларнинг юқори даражадаги мансабдор шахсларини ўқитиш учун қисқа муддатли дастурлар ҳам ташкил этилган.

Маълумки, Сингапур эришган иқтисодий ва ижтимоий муваффақиятларда чуқур ўйланган кадрлар сиёсати, малакали, масъулиятни ҳис этган ва ҳалол раҳбар кадрларни тайёрлашга

устувор эътибор муҳим ўрин тутган. Мамлакатимиз етакчиси ҳам ўз фаолиятининг бошбандиқ ушбу масалаларга алоҳида эътибор қаратиб келади. Шу маънода, Сингапурнинг давлат хизматчиларини тайёрлаш соҳасидаги тажрибасини ўрганиш ва қўллаш катта аҳамиятга эга.

Давлатимиз раҳбари мактаб фаолияти билан батафсил танишиб, ўқув муассасаси раҳбарияти билан икки томонлама ҳамкорлик истиқболларини муҳокама қилди.

Ўзбекистон Президенти ҳузурдаги Ўзбекистон Давлат бошқаруви академияси ва Ли Куан Ю номидаги Давлат сиёсати мактаби ўртасида ҳамкорлик тўғрисида битим имзолан маросими бўлди.

Сўнг Президентимиз Сингапурнинг етакчи компания ва ташкилотлари раҳбарлари билан учрашув ўтказди.

Тadbирда Сингапур меҳнат вазири — савдо ва саноат иккинчи вазири Ленг Си Танг, Сингапур бизнес федерацияси раиси Минг Ян Лим, ушбу мамлакатнинг Indogama, Meinhardt group, CPG Corporation, Changi Airports, Сингапур менежментни ривожлантириш институти, TMC Academy, Virtus Health каби 15 та йирик компания раҳбарлари иштирок этди.

Президент Шавкат Мирзиёев учрашув иштирокчиларини қутлаб, унинг янги 2023 йилдаги илк ташрифи айнан Сингапурга бўлаётгани Ўзбекистоннинг ушбу мамлакат билан мустақам ва ўзаро манфаатли муносабатларини йўлга қўйишга алоҳида эътибордан далолат эканини таъкидлади.

Ўртимиздаги тизимли ислохотлар тўғрисидаги инвестициялар ҳажми ЯИМнинг 30 фоизидан ортиқ даражага етди. 2022 йилнинг ўзига

Ўзбекистон иқтисодиётига 8 миллиард доллар тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар жалб қилинди.

Кунни кеча ўтган Ўзбекистон — Сингапур бизнес форумининг натижалари мамнуният билан қайд этилди: унинг доирасида умумий қиймати қарийб 5 миллиард долларлик янги инвестиция, савдо ва молиявий келишувлар имзоланди.

— Бу ҳамкорлигимиз анча фаоллашганидан, муваффақиятли кечаётганидан, Ўзбекистон — Сингапур муносабатлари амалий ва сифатли мазмун билан бойланидан далолат беради, — деди Президентимиз.

Лекин шериклик салоҳияти ҳали тўлиқ ишга солинмаган. Президент Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек, мамлакатларимиз икки томонлама ҳамкорликни янада кенгайтиришга қодир.

— Сингапур компанияларининг илгор тажрибаси бизда катта қизиқиш уйғотмоқда, — деди давлатимиз раҳбари. — Ишончм комилки, сингапурлик ҳамкорларнинг инновация ва технологиялари Ўзбекистоннинг ресурслари ва кадрлар салоҳиятига қўшилиса, бўлажақ қўшма лойиҳалар барқарор ривожланиди.

Ўзбекистон етакчиси узоқ муддатли ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик учун энг истиқболли йўналишларни кўрсатиб ўтди. Сингапур компанияларининг Ўзбекистондаги хусусийлаштириш жараёнларида иштирокчи, шаҳар ва транспорт инфратузилмасини ривожлантириш, кимё ва тўқимачилик, "яшил" иқтисодиёт, таълим, соғлиқни сақлаш ва бошқа йўналишлардаги қўшма лойиҳаларни амалга ошириш шулар жумласидан.

Ўзбекистон Сингапур тadbиркорларини зарур ишлаб чиқариш инфратузилмаси билан

таъминлаш, имтиёзлар ва кафолатли харидлар шаклида кенг қўллаб-қувватлаш, бошқа кўмак чораларини тақдим этишга тайёр эканини билдириди.

Ўртимиздаги ислохотлар хорижий ҳамкорлар орасида Ўзбекистоннинг ишончли ва барқарор шерик сифатидаги мавқеини мустақамлашга қаратилганини таъкидлаб, Президент Шавкат Мирзиёев сингапурлик ишбилармонларни ўзаро манфаатли ҳамкорлик учун очилаётган имкониятлардан фойдаланиш ва иқтисодиётимизга фаол инвестиция киритишга чақирди.

Шерикликни кенгайтириш юзасидан батафсил фикр алмашилди. Сингапур бизнеси вакиллари ўз чиқишларида Ўзбекистондаги иқтисодий ислохотларни юксак баҳолади, мамлакатимизда амалга оширилиши режалаштирилган аниқ лойиҳаларини тақдимот қилди.

Ишбилармонлар делегациясининг ҳар бир аъзоси билан суҳбатлашиб, давлатимиз раҳбари тadbиркорларни яратилган қўлай инвестиция муҳити билан шахсан танишиш учун мамлакатимизга таклиф қилди. Учрашув якунида Ўзбекистон томони мутасаддиларига тadbирда айтилган барча лойиҳаларни, уларни амалга оширишнинг босқичма-босқич механизmlарини, аниқ муддат ва ижрочиларини киритган ҳолда тегишли Амалий чора-тadbирлар режасини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш топширилди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга самарали давлат ташрифи якунига етди.

ЎЗА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ОДИЛ СУДЛОВГА ЭРИШИШ ИМКОНИЯТЛАРИНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИШ ВА СУДЛАР ФАОЛИЯТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Бошланғичи 1-бетда

Стратегия доирасида қуйдагилар одил судловни таъминлашнинг устувор вазифалари этиб белгилансин:

“Инсон қадрини унбўғаси асосида чинакам адолатли суд тизимини шакллантириш ҳамда унинг фаолиятини халқ манфаати ва инсон қадр-қийматини самарали ҳимоя қилишга йўналтириш;

адолатли суд қарорлари қабул қилинишига эришиш орқали халқнинг, шу жумладан, тadbиркорларнинг суд тизимига бўлган ишончини мустақамлаш, ҳар бир шахс суд ва судьялар сиймосида ўзининг ишончли ҳимоячисини қўришига эришиш;

фуқаролар ҳамда тadbиркорларга ўз ҳуқуқ ва қўнуний манфаатларини судларда ҳимоя қила олиши учун барча имкониятларни яратиш, суд ишларини юриштишда тортишув ва тараларнинг тенглиги тамойилларини тўлақонли рўбга чиқариш, судларнинг ҳолислигини амалда таъминлашга қаратилган қўнуначиликни такомиллаштириш;

судлар фаолиятини тўлиқ рақамлаштириш, сунъий интеллект технологияларини жорий этиш, идораларо электрон маълумот алмашинувини яхшилаш, суд мажлисларида масофадан туриб иштирок этиш имкониятларини кенгайтириш;

судьяларнинг мустақиллиги ва дахлсизлиги кафолатларини кучайтириш, судга ҳурматсизлик қилиш ва суд ишига аралашуш ҳолатларининг олдини олиш бўйича самарали механизмларни ишлаб чиқиш;

суд қарорларининг қатъий ижросини таъминлаш, бу борада давлат органлари ва маҳаллий ҳокимликларнинг масъулиятини ошириш;

судьялар ва суд ходимларида юксак муомала маданиятини шакллантириш орқали судга мурожаат қилган ҳар бир фуқаро ва тadbиркорда суддан, пировардида эса давлатдан розилик ҳиссини уйғотиш.

2. 2023-2026 йилларга мўлжалланган суд тизимини сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқишнинг қисқа муддатли стратегиясини амалга ошириш бўйича ҳаракатлар дастури (кейинги ўринларда — Ҳаракатлар дастури) 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Олий суд (Б.Исламов), Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров), Бош прокурор (Н.Йўлдошев), шунингдек, масъул вазирлик ва идоралар раҳбарлари Ҳаракатлар дастурида назарда тутилган тadbирларнинг ўз вақтида ва тўлиқ бажарилиши учун шахсан масъул этиб белгилансин.

вилоят ва унга тенглаштирилган судлар томонидан апелляция ёки кассация тартибида қўрилган ишларни мазкур судларда тафтиш тартибида қайта кўриб чиқиш;

вилоят ва унга тенглаштирилган судлар томонидан тафтиш тартибида қўрилган ишларни Олий суднинг судлов ҳайъатларида тафтиш тартибида қайта кўриб чиқиш;

юқори инстанция судлари томонидан ишни янгидан қўриш учун қўйи судларга юбориш тартибини бекор қилиш ва уларга иш бўйича яқуний қарор қабул қилиш масъулиятини юқлаш.

Олий суд (Б.Исламов) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда таклиф этилаётган янги тартибни амалиётга ўз вақтида ва самарали жорий этиш ҳамда унинг мазмун-моҳиятини аҳолига батафсил тушунтириш бўйича зарур ташкилий чораларни қўриш.

4. Судьяларнинг чинакам мустақиллигини таъминлаш мақсадида уларнинг ишига ҳар қандай аралашув қатъий жазоланиши, судьяларнинг хавотирсиз ишлаши учун давлат томонидан барча шароитлар яратилиши қайд этилсин.

Суднинг мустақиллиги ва судьялар дахлсизлигини таъминлашни қўлайитириш бўйича қуйидаги чоралар белгилансин:

судга ҳурматсизлик қилиш ҳолатларини олдини олишнинг самарали механизмларини ишлаб чиқиш, бунинг учун маъмурий жавобгарлик чораларини кучайтириш ва жиноий жавобгарлик белгилаш;

суд ишларини ҳал этишга аралашганлик ва суд ҳужжатини ижро этмаганлик учун жавобгарлик чораларини кучайтириш, шунингдек, суд ҳужжатларининг ижро этилишини таъминлашга қаратилган таъсирчан механизмларни жорий этиш;

одил судловни амалга ошириш фаолиятига аралашганликка оид ҳар бир жиноят иши яқуни бўйича жамоатчиликни оммавий ахборот воситалари орқали маъжбурий равишда хабардор қилиш тартибини жорий этиш;

судьяга нисбатан турар жой дахлсизлигига, ёшизмалар, телефон орқали сўзлашувлар ва бошқа сўзлашувлар, алоқа тармоқлари орқали узатиладиган почта, курьерлик жўнатмалари ва телеграф хабарларининг сир сақланишига бўлган ҳуқуқларни қўриқчи, шунингдек, абонентлар ёки абонент қўрилмалари ўртасидаги боғланишлар тўғрисидаги ахборотни олишдан иборат тезкор-қидирув тadbирларининг ўтказилишига фақат Бош прокурорнинг санкцияси асосида йўл қўйилишини белгилаш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг процессуал характерга эга бўлмаган, ҳуқуқий тушунтириш бериш борасидаги масалалар бўйича мурожаатларини адоли органлари томонидан қўриб чиқиш амалиётини йўлга қўйиш.

Олий суд (Б.Исламов), Судьялар олий кенгаши (Х.Ёдгоров) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда мазкур бандда назарда тутилган чораларни амалга ошириш бўйича қўнуначилик ҳужжатлари лойиҳаларини ишлаб чиқин ва белгиланган тартибда киритсин.

5. Бош прокуратура ҳамда Олий суднинг барча қўрилган ишларини юриштишда тортишув ва тараларнинг тенглиги тамойилларини тўлақонли рўбга чиқариш, судларнинг ҳолислигини амалда таъминлашга қаратилган янги механизмни жорий этиш бўйича таклифлари маъқуллансин, унга қўра:

а) қуйидагилар одил судловни амалга оширишга қўмаклашиш бўйича иxtисослашган прокурорлар корпуси (кейинги ўринларда — Иxtисослашган прокурорлар корпуси) этиб белгилансин;

Бош прокуратуранинг жиноий, фуқаролик, иқтисодий, маъмурий суд ишларини юриштишда прокурор ваколатини таъминлаш бошқармалари;

Қўрақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар прокуратураларининг жиноий, фуқаролик, иқтисодий, маъмурий суд ишларини юриштишда прокурор ваколатини таъминлаш бўйича тегишли бўлим ва тармоқлари;

туман (шаҳар) прокурорларининг мазкур йўналишлар бўйича тегишли ўринбосари ва ёрдамчилари;

б) Бош прокурорнинг соҳавий ўринбосарига — Бош прокуратура, шунингдек, қўйи турувчи прокуратуралар Иxtисослашган прокурорлар корпусининг, вилоят прокурорининг ва унга тенглаштирилган прокурорларнинг ўринбосарига — Қўрақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар ва уларга тенглаштирилган прокуратуралар, шунингдек, туман (шаҳар) прокуратуралари Иxtисослашган прокурорлар корпусининг фаолиятини назорат қилиб, мувофиқлаштириб бориш масъулияти юқлатилсин.

6. Қуйидагилар Иxtисослашган прокурорлар корпусининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

“Прокуратура тўғрисида”ги Қўну ҳақида процессуал қўнуначиликда белгиланган тартибда судларда ишларни қўришда прокурор ваколатини таъминлаш;

суд процессининг бошқа иштирокчилари билан тенг ҳуқуқлардан фойдаланган ҳолда одил судлов фаолиятининг самарали амалга оширилишига қўмаклашиш, жиноят ишлари бўйича судларда давлат айбловини фақат қўнунга асосланиб, ҳолисликни сақлаган ҳолда сифатли қўллаб-қувватлаш;

фуқаролар ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ҳамда қўнуний манфаатлари суд йўли билан самарали ҳимоя қилинишига эришиш;

суд амалиётини келиб чиққан ҳолда суриштирув ва тергов органлари ходимларининг амалий кўникмалари ҳамда малакасини ошириш ишларига қўмаклашиш.

7. Белгилаб қўйилсинки: Иxtисослашган прокурорлар корпуси ходимлари ўз ваколатларини ҳар қандай орган ва мансабдор шахсдан мустақил равишда, фақат қўнунга бўйсуниб амалга оширади ҳамда қўнуначиликда назарда тутилган ҳоллардан ташқари уларнинг судда иштирокчи билан боғлиқ фаолиятига бирон-бир тарзда аралашушга йўл қўйилмайди;

вилоят ва унга тенглаштирилган прокуратуралар Иxtисослашган прокурорлар корпусига эса, қанда тарихида, қанда беш йил фаолият юритган ходимлар жалб қилинади;

Иxtисослашган прокурорлар корпуси ходимлари, қанда тарихида, судларда прокурор ваколатини таъминлаш соҳасида узоқлик уч йил хизмат ўтаганидан сўнг бошқа йўналишларга ўтказилиши мумкин;

Иxtисослашган прокурорлар корпуси ходимларини бошқа йўналишларга ўтказиш Бош прокурор соҳавий ўринбосарининг розилиги асосида амалга оширилади.

8. Белгилансинки, Иxtисослашган прокурорлар корпуси фаолиятининг натижадорлигини таъминлаш мақсадида:

Иxtисослашган прокурорлар корпуси ходими судларда қўрилаётган ишлар бўйича айбловини (фуқаровий даъво) қўллаб-қувватлаш, ўзгартириш ёки ундан voz кечиш, шу жумладан, Жиноят кодекси нормаларини қўллаш, жазо тури ва меъёрини белгилаш масалалари юзасидан фикрини судга баён қилишда мустақил бўлиб, қўну талабларига ва ишнинг барча ҳолатларидан келиб чиққан ҳолда ўз ишончига асосланади;

ҳар бир ҳудудда Қўрақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокуратуралари ҳамда тегишли туман (шаҳар) прокуратуралари Иxtисослашган прокурорлар корпуси ходимлари ва бошқа йўналишларда узоқ йиллар фаолият кўрсатган тажрибали ходимлардан иборат Маслаҳат кенгашлари ташкил этилади;

Маслаҳат кенгашлари ўзаро муҳокама асосида ўта мураккаб тоифадаги ишларнинг ечимини топиш, ёш кадрларни тўғри йўналтириш ва уларнинг амалий кўникмаларини ривожлантириш ишларига қўмаклашади;

Қўрақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорларининг Иxtисослашган прокурорлар корпуси фаолияти учун масъул ўринбосарларига тегишинча вилоят, туман (шаҳар) прокуратуралари Иxtисослашган прокурорлар корпуси ходимларини ҳудуддаги вилоят, туманлараро, туман (шаҳар) судларидаги иш ҳажмини инобатга олган ҳолда иxtисослиги бўйича жалб қилишга рўхсат берилади.

9. Бош прокурор (Н.Йўлдошев) бир ой муддатда:

Иxtисослашган прокурорлар корпусини тажрибали, белгиланган вазиफलари самарали амалга оширишга қодир, прокуратура органларида бениқсон обрў-эътиборга эга бўлган профессионал кадрлар орасидан шакллантириш чораларини қўриш;

Иxtисослашган прокурорлар корпуси фаолиятини самарали йўлга қўйишни, шунингдек, Қўрақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорларининг бошқа йўналишлар бўйича ўринбосарлари ва ходимлари, туман (шаҳар) прокурорлари ҳамда уларнинг бошқа йўналишларга масъул ўринбосарлари ва ходимлари томонидан Иxtисослашган прокурорлар корпуси фаолиятида ноҳолисликни келтириб чиқариш мумкин бўлган ҳар қандай таъсир ва аралашувларнинг олдини олишга

қаратилган таъсирчан механизмларни назарда тутуви ички тартибни ишлаб чиқин ва тасдиқласин;

Олий суд ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда Иxtисослашган прокурорлар корпуси ходимлари ваколатларини белгилаш ва фаолиятини ташкил этиш чораларини назарда тутуви қўнуначилик ҳужжатлари лойиҳаларини ишлаб чиқин ва белгиланган тартибда киритсин.

10. Суд тизими олдида турган долзарб вазифаларнинг самарали амалга оширилишини таъминлаш мақсадида Олий суд тузилмаси мавжуд штат бирликлари доирасида қуйидагиларни инобатга олган ҳолда такомиллаштириш:

а) Суд-ҳуқуқ соҳасидаги қўнуначиликни таҳлил қилиш бошқармаси негизида Одил судлов соҳасидаги қўнуначиликни таҳлил қилиш департаменти (кейинги ўринларда — Департамент) ташкил этилсин ва қуйидагилар унинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

одил судлов соҳасида ҳуқуқ ижодкорлиги фаолиятини амалга ошириш; суд фаолияти соҳасидаги қўнуначиликни ҳамда одил судлов муаммоларини тизимли таҳлил қилиш, суд-ҳуқуқ соҳасидаги қўнуначиликни, суд амалиётини ва суд иш юритуви тизимини янада такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш;

одил судлов самарадорлигини илгор хорижий тажриба ва замонавий ривожланиш тенденциялари асосида таҳлил қилиш;

одил судлов соҳасига оид халқаро рейтинг ва индексларда Ўзбекистон Республикасининг ўрнини яхшилаш бўйича тизимли ва изчил чоралар қўриш; фуқаролик, жиноят, иқтисодий ва маъмурий қўнуначилик, судларнинг мустақиллигини таъминлаш соҳасида халқаро ҳуқуқнинг умумэътироз этилган принциплари ва нормаларини ўрганиш, уларни миллий қўнуначиликка имплементация қилиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш;

б) Ахборот-коммуникация мониторинги — Вазиятлар маркази ташкил этилсин ва қуйидагилар унинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

республика бўйича барча судларда ишларни қўриш билан боғлиқ вазиятнинг онлайн таҳлил қилиш, судларда аҳолининг мурожаатлари билан ишлаш ҳамда ишларни қўришда процессуал тартиб ва муддатларга риоя этилишини мониторинг қилиб бориш;

ишларни вилоят, туман (шаҳар), маҳалла кесимида тоифаларга ажратган ҳолда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларни таҳлил қилиш, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш, низоларни бар-тарafd этишга қаратилган маълумотларни тайёрлаш;

суд мажлислари ўз вақтида ўтказилишини, сервер ускуналари ва дастурларнинг ишлаш ҳолатини доимий назорат қилиш;

в) Жамоатчилик ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлик бошқармаси негизида Жамоатчилик билан ҳамкорлик маркази (кейинги ўринларда — PR Марказ) ташкил этилсин ва унинг, шунингдек, вилоят ва унга тенглаштирилган судлар матбуот хизматларининг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгилансин:

аҳоли орасида суд ҳокимиятининг ижобий тасвиолини шакллантириш ва илгари суриш;

суд фаолияти ҳақида оммавий ахборот воситалари, ижтимоий тармоқлар, шунингдек, бошқа ахборот ресурслари орқали, шу жумладан, матбуот анжуманлари, брифинглар, медиатурлар ташкил этиш йўли билан аҳолига мунтазам, тўлиқ ва тезкор равишда ахборот тақдим этиб бориш;

ахборот маконининг доимий мониторингини олиб бориш, судлар фаолиятига доир ахборотлар бўйича жамоатчилик фикрини таҳлил ва прогноз қилиш, танқидий ва кенг муҳокама қилинаётган материалларга, ахборот хуружларига тезкор муносабат билдириш;

суднинг расмий веб-сайтларида унинг фаолиятига

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ОДИЛ СУДЛОВ ФАОЛИЯТИНИ АМАЛГА ОШИРИШНИ САМАРАЛИ ТАШКИЛ ЭТИШ БЎЙИЧА ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Бошланиши 1-бетда

3. Одил судлов фаолиятини амалга ошириш учун жалб этилган ресурслардан самарали фойдаланилишини таъминлаш мақсадида Олий суд Судьялар олий кенгаши, Бош прокуратура ва Адлия вазирлиги билан биргаликда икки ой мuddатда:

илгор хорижий тажрибадан келиб чиққан ҳолда, айрим тоифадаги фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриш ваколатини тегишлилиги бўйича маъмурий органларга ўтказиш;

айрим тоифадаги жиноят, фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни қўйи инстанция судларининг ўзида яқунлаш тартибини белгилаш;

фуқаролик ва иқтисодий ишлар бўйича тарафларни келиштириш ва медиация институтини кенг жорий этиш бўйича асосланган тақлифларни ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрациясига киритилишини таъминласин.

Олий суд Судьялар олий кенгаши ҳамда Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан биргаликда 2023 йил 1 июлга қадар ушбу бандда назарда тутилган янги механизмлар жорий этилиши натижасида иш юкласи мақбуллаштирилган судларнинг штат бирликларини самарали тақсимлаш бўйича асосланган тақлифларни Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрациясига киритилишини таъминласин.

4. Бош прокурор (Н.Йўлдошев) Иқтисодиёт ва молия вазирлиги билан биргаликда икки ой мuddатда илгор хорижий тажрибани ҳамда судларда кўриладиган иш ҳажмини инобатга олиб, айрим йўналишларда прокурор назоратини қисқартириш, шунингдек, Бош прокуратура ҳузуридаги ташкилотлар штат бирликларини

мақбуллаштириш ҳисобидан Ихтисослашган прокурорлар корпуси штат бирликларини сонини кўпайтириш бўйича тақлифларни Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрациясига киритсин.

5. Ихтисослашган прокурорлар корпуси ходимлари ўз фаолиятини самарали амалга оширишлари учун Олий суд (Б.Исламов) суд биноларида алоҳида хизмат хоналари ажратилишини, Бош прокурор (Н.Йўлдошев) мазкур хоналарнинг жиҳозлишини таъминлаш чораларини кўрсин.

6. Рақамли технологиялар вазирлиги (Ш.Шерматов):

доимий равишда суд ҳокимияти органлари фаолиятини рақамлаштириш бўйича белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида ва сифатли ижро этилишига кўмаклашиб борсин;

Олий суд (Б.Исламов) билан биргаликда ҳар чоракда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 3 сентябрдаги "Суд ҳокимияти органлари фаолиятини рақамлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4818-сон қарорини ижросини мониторинг қилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига 2-иловага мувофиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин.

8. Олий суд манфаатдор идоралар билан биргаликда уч ой мuddатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида тақлифлар киритсин.

9. Мазкур Фармон ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб Олий суд раиси Б.Исламов ҳамда Бош прокурор Н.Йўлдошев белгилансин.

Фармон ижросини назорат қилиш ва ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрациясига раҳбари С.У.Умурзаков зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президентини

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2023 йил 16 январь

СИНГАПУР БИЛАН ЎЗАРО АЛОҚАЛАРНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

ИККИ ДАВЛАТ МУНОСАБАТЛАРИНИНГ САМАРАЛИ РАВНАҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга давлат ташрифи ва олий даражадаги музокаралар чоғида эришилган келишувлар халқаро ҳамжамиятда ўз акс садолини бермоқда. Хусусан, халқаро экспертлар ва таҳлил доиралари вакиллари ушбу давлат ташрифини Ўзбекистоннинг яқин ва узоқдаги хорижий шериклар билан ҳамкорликни ривожлантириш ва кенгайтириш истигини тасдиқлашини, шунингдек, Марказий Осиёнинг дунёдаги бошқа минтақалар билан ўзаро алоқаларини мустаҳкамлаш бўйича расмий Тошкент юритаётган сиёсатни тўла акс эттиришини таъкидламоқда.

Ҳикмет ЭРЕН, "EkoAvrasya" Евроосий иқтисодий алоқалар ассоциацияси бошқарувининг раиси (Туркия):

— Савдо-иқтисодий ва гуманитар соҳаларда сезиларли муваффақиятларга эришган Ўзбекистон — Сингапур муносабатлари ривожини катта қизиқиш билан кузатиб бораман.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг прагматик иқтисодий сиёсати туфайли кейинги йилларда Ўзбекистон билан Сингапур ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми икки баробар кўпайди. Республикада хорижий инвесторлар учун яратилган қулай шароитлар Сингапур капитални иштираювчи корхоналар сонининг 4 баробар ошишига хизмат қилди. Бундан ташқари, Сингапурдан Ўзбекистон иқтисодиётига киритилган тўғридан-тўғри инвестицияларнинг ҳажми 700 миллион АҚШ долларидан ошди.

Ўзбекистон Президентининг Сингапур билан яқин келажақдаги ҳамкорликнинг асосий йўналишларини белгилаб бергани Осиё-Тинч океани минтақаси иқтисодий маркази билан ўзаро муносабатлари самарали ривожлантиришга хизмат қилади.

Сингапур инсон капиталини ривожлантириш ва давлат бошқаруви учун юқори малакали кадрлар тайёрлаш бўйича юксак натижаларга эришган. Шу нуктаи назардан,

Сингапур томони билан менежмент, шахрсозлик, инфратузилмани ривожлантириш, рақамли трансформация, инновациялар, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларида давлат хизматчиларини тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш бўйича қўшма дастурларни амалга ошириш бўйича келишувга эришилши, шубҳасиз, Ўзбекистон Президенти томонидан бошланган маъмурий ислохотларнинг натижадорлигига ҳисса қўшади.

Ишончим комилки, устав капитал 500 миллион АҚШ доллари бўлган Ўзбекистон — Сингапур инвестиция компаниясини ташкил этиш тўғрисидаги битим инвестиция ва ўзаро савдони кенгайтиришга, шунингдек, Сингапурнинг етакчи компаниялари билан қўшма лойиҳаларни амалга оширишга кўмаклашади.

Рой Энтони РОЖЕРС, Маляя университетининг халқаро ва стратегик тадқиқотлар кафедраси mudiri (Малайзия):

— Ушбу давлатга ташриф ўз вақтида амалга оширилган ва катта аҳамият касб этган воқеа бўлди.

Сингапур Президенти Ҳалима Якуб ва Бош вазир Ли Сянь Лун билан бўлиб ўтган олий даражадаги музокаралар ўзаро ҳамкорликни устувор йўналишларда янада ривожлантириш ва кенгайтиришдан томонларнинг манфаатлари муштарак эканини яққол намойён этди.

Ўзбекистон ва Сингапур ўртасида электроника, кимё саноати, биотехнология, банк иши, логистика, транспорт инжиниринги ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни фаоллаштириш учун катта имкониятлар мавжуд. Буни статистика маълумотлари ҳам тасдиқлайди — сунгги йиллар давомида мамлакатлар ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми икки баробар ошди. Ўзбекистонда Сингапур капитални иштираювчи фаолият юритаётган корхоналар сони 4 баробарга кўпайди.

Сингапурнинг нафақат Жануби-Шарқий Осиё ёки Осиё-Тинч океани минтақасидаги, балки бутун дунёда тугган ўрнини инобатга олган ҳолда, Ўзбекистон томонидан яқин келажақда ушбу давлат билан ҳамкорликнинг муҳим йўналишлари белгилаб олиниши аниқ натижаларга эришиш нуктаи назаридан муҳим аҳамиятга эгадир.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Сингапурга давлат ташрифи якунири икки томонлама муносабатлар тарихида янги саҳифа очади.

"Дунё" АА

ТОТУВЛИК БЎЛМАГАН ЖОЙДА ТАРАҚҚИЁТ БЎЛМАЙДИ

Алишер ҚОДИРОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари

Инсоният тарихидан бирон-бир миллат ёки элнинг нотинч муҳитда тараққиётга эришганига мисол келтириш қийин. Зеро, азал-азалдан фақат тинчликка ҳар қандай давлат тараққиёти ва фаровонлигига пойдевор бўлиб келган. Шунинг учун ҳам тинчликни қадрлаш ва уни асраб-авайлаш ўзаро манфаатлар тўқнашуви кучайиб бораётган бугунги кунларда янада долзарб аҳамият касб эта бошлади.

Ўзбекистон Президентининг Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига йўллаган Мурожаатномасида ҳам халқаро муносабатларда ўзаро ишонч камайиб, қарама-қаршилик ва можароларнинг ортинги барқарорлик ва ривожланишга жиддий ҳавф солаётганига алоҳида эътибор қаратилдики, бундан барчамиз бирдек хулоса чиқаришимиз керак. Минг афсуски, бундай ҳавф-хатарлар бизни ҳам четлаб ўтмаётгани давлат раҳбари томонидан Қорақалпоғистонда рўй берган воқеалар мисолида чуқур таҳлил қилиб берилди.

кенг тарғиб қилиниб, Ислом цивилизация марказлари бунёд этилаётгани, ёки аҳамиятисиз, миллат етакчисининг БМТ минбаридан туриб, соф ислоннинг ҳақиқий қадриятлари ҳақида баралла гапирётгани тафаккурли кишиларни сергакликка ундаётди. Зеро, Президентимиз ислон дунёсининг маънавий пойтахтлари ҳисобланган Бухоро ва Самарқанддек мустаҳкам пойдеворларига эга давлат вакили сифатида бунга маънавий ҳақи ҳам бор эди. Бундай чиқишлар, энг аввало, ислон хусусида нотўғри хулосалар тарқатаётган манбаларнинг бартараф этилишига ҳам сезиларли ҳисса бўлиб қўшилди. Айнан шу нуктаи назардан қараганда, радикаллашув биз учун батамом беғона бўлишига эришимиз керак. Минг афсуски, билимсизлик иллати қораланаётган бир пайтда кўплаб юртдошларимиз воғая етмаган фарзандларини айрим хорижий давлатлардаги диний таълим муассасалари ёки хужраларга ўқишга юбормоқда. Ачинарлиси шундаки, бу ҳол диний таълим олиш учун барча шарт-шароитлар яратиб қўйилган шу кунларда содир бўляпти.

Тўғри, қонунчилигимизда хорижда таълим олиш эркинлиги белгилаб қўйилган. Аммо бу очик-ойдин дунёвийликни рад этиш, энг ёмон, жондан азиз фарзандларимизни улар онига радикаллашув иллатларини ёядиган кимсалар қўлига топшириш йўлидан бориш мумкин дегани эмас-ку!? Бу — Ўзбекистонда йўл қўйиб бўлмайдиган ҳолат.

Юқорида айтганимиздек, радикаллашувнинг асоси илмсизликдир. Зеро, ислоннинг инсонни қадрлаш, унинг фаровонлик ва зугулик тарқатувчилик роли, бой-бадавлат инсонларнинг муҳтожларга ёрдам қўлини қўзишга даъват этувчилик қадрияти каби умумий концепцияларини ёш авлодга тўғри тушутирсак, бу шубҳасиз, радикаллашувга қарши курашдаги энг асосий қуролимизга айланади.

Бу айни пайтда оқни қорадан ажрата оладиган авлоднинг шакллантириш жараёнини ҳам тезлаштиради. Яна бир сабаб: жамиятда соқол ва ҳижоб масаласида баҳсу мунозаралар давом этаётгани ҳолда, ислоннинг энг муҳим фарзи ҳисобланган инсонни эъзозлаш қадрияти эътиборимиздан четда қолаётди. Яъни суннат амаллари учун курашамиз-у, аммо чин фарз амалларига кўз юмямиз. Энг ёмони, бундай сохтакорликлар деярли барча ислон давлатларида кўзга ташланаётди. Шунинг учун ҳам Ўзбекистонда "жаҳолатга қарши маърифат" билан курашиш йўли танлангани ислон қадриятини ёшларга тўғри аниқлатиш, радикаллашув иллатларини илмсизлик қуритиш йўлидаги амалий қадамга айланади.

Қайд этиш жоизки, радикаллашув фақат динга хос бўлмай, кўпроқ психологик ҳолат ҳамдир. Ана шу ҳолатга тушган одам маълум бир шароитда ўз атрофидоғиларни батамом рад этиб, ўзи сиғинаётган ғояни мутлақ ҳақ ғоя сифатида тан олинишни талаб этиши мумкин. Агар ушбу ҳолатни бир киши бошидан кечирса, бу психологик ҳолат, кўпчилик шундай ҳолатга тушса, демек, бу радикал ҳаракатга айланади.

Яна бир гап: радикализм бир кунда пайдо бўлиб, бир кунда йўқ бўлиб қоладиган иллат ҳам эмас. Шунинг учун ҳам Абу Наср Форобийнинг "Фозил одамлар шаҳри" сари тизимли "юрш" қилмасак, ва Янги Ўзбекистонда янги маънавий макон яратишни тарбия ва таълимга бўлган қарашларимизни ўзгартиришдан бошламасак, илмий натижалардан умид қилиш мантиққа зид бўлади.

Янги Ўзбекистоннинг Тараққиёт стратегиясида алоҳида қайд этилганидек, радикализм, экстремизм, терроризм қўлими кенгайиши оқибатида кейинги ўн йилда дунё иқтисодиётига 583 триллион АҚШ доллари миқдорда зарар етказилган. 15 йил мобайнида эса 100 миңдан зиёд беғунох инсонлар қурбон бўлган.

Юқорида айтганимиздек, айни пайтда дунёнинг ўттиздан зиёд нуқталарида қуролли тўқнашувлар содир этилмоқда. Агар ушбу низоларнинг келиб чиқиш тарихига назар ташласак, кўп ҳолларда аксарият нотинчликлар асосан, ислон фактори пардасига ўралаётганини кураемиз. Аслида, илмий таҳлиллар ва буюқ мутафаккирларнинг ўғитларига қўлоқ солмасак, ислонда ҳеч қандай радикализмга ўрин йўқлиги аён бўлади. Чунки ислон инсонга ато этилган барча неъматларни қадрлашга ўргатувчи, ҳалоллик ва покликка даъват қилувчи, ҳатто бирон-бир кимсга маънавий зарар етказиш ҳам қатъа гуноҳ эканини аниқлашга эътиқоддир. Динда радикализмнинг пайдо бўлиши эса бу, шубҳасиз, билимсизлик ва яна бир бор билимсизлик билан боғлиқ. Диннинг асл мақсади ва мезонини англамаган кишиларни эса аслида ислондан гаразли мақсадларда фойдаланаётган гуруҳлар қўлидаги омилар, деб аташ керак. Айнан ана шундай кимсалар сабаб ислон дини обрўсизлантирилляпти. Шу сабабли ҳам юртимизда радикаллашув масаласининг ечимини сифатида "Жаҳолатга қарши маърифат" ғояси танланганга энг тўғри қарор, деб ўйлайман. Бошқача айтганда, илмсиз одамгина радикаллашиши мумкин.

Лекин илмий киши радикаллашувни мумкин бўлган ўнлаб, юзлаб билимсизларни ҳам қалтис йўлдан қайтара олишни унутмаслик керак. Шу сабабли ҳар қандай жамиятда радикализм даражасини илмийлар ва илмсизларни қиёслаш орқалигина аниқлаш мумкин бўлади.

Яъни жамиятда тафаккурли, онгли ва билим даражаси юқори бўлганлар қанча кўп бўлса, билимсизлик илдинини қуритиш шунча осон кечади. Ушбу иллатнинг олдини олиш учун нафақат дин, балки бошқа соҳаларда ҳам билимни, тафаккурни кенг кишиларнинг қўп бўлиши муҳим аҳамиятга эга. Бас шундай экан, диннинг тинчликпарварлик ғоясини, айниқса, ислоннинг инсонларга яхшилик қилувчи, илмга даъват этувчи, ўзи ва атрофидоғиларни ҳурмат қилишга эътиловчи, энг асосийси, ҳалолликка ундовчи омил эканини фарзандларимизга қанча тез тушутирсак, шунча яхши.

Токи, ҳар бир бола маълум бир имунитетга эга, тинчликни қадрловчи, нафақат ўз уйи, оиласи, балки Ватани тинчлигини ҳам кўз қорачиғидек асровчи инсон бўлиб ўлгайсин. Зеро, бугун Марказий Осиёдаги асосий масала барқарор тинчлик ва барқарор ривожланиши мустаҳкамлаш масаласи экан, биз бунда бирон-бир омилни эътибордан четда қолдирмаслигимиз керак.

Яна бир марта қайтарамин: илмий одамларгина энг қиммат неъмат саналган тинчликнинг қадрига етади. Янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган туб ислохотлардан қўзланган мақсад ҳам тинчлик ва тотувлиқда яшаш, халқ фаровонлигига эришишдир.

2023 йилга "Инсонга эътибор ва сифатли таълим йили" деб ном бериш тақлифи киритилган Мурожаатномада ёшлар тарбияси масаласига, уларнинг она юртга меҳри ва садоқатини оширишга кўпроқ аҳамият беришимиз кераклиги ҳам ўқитиб ўтилди.

Бу, шубҳасиз, жондан азиз Ватанимиз шаъни, қадри ва қиммати, бориники, унинг тинчлигини ҳимоя қилиш билан боғлиқ масъулиятли масаладир. Зотан, она юртимиз тарихида Ватан ҳимояси учун жондан кечганлар қаҳрамон, қочганлар эса хоин аталган.

Бугун ҳар бир ватандошимиз, айниқса, ёшларимиз Ватан тақдирини, келажагини уларнинг қўлида эканини бир лаҳза бўлса-да, унутмаслиги керак.

Хулоса қилиб шуни айтиш жоизки, халқаро таҳлилчилар томонидан ҳам бугунги ўтиш даврининг муҳим хужжати дея баҳоланаётган Мурожаатноманинг ҳар бир йўналиши, маъно ва моҳияти мамлакатимизни барпо этиш йўлидаги дастлабки натижалар истиқболдаги стратегик мақсадларимиз учун мустаҳкам пиллаво ролини ўйнаши кераклиги, биз жараёнда эса тинчлик ва барқарорликдан муҳимроқ вазифа йўқлигини яна бир қарра аниқлаб турибди.

Бундан энг аввало, бирдамлик ва оғизбирчиликка амал қилмасликка, шиддатли, таъбир жоиз бўлса, ниҳоятда мураккаб давр муаммоларини осонроқ ҳал этамиз.

НИГОХ

ТАҲЛИЛ

ГЛОБАЛ ИНҚИРОЗ ВА ЮРТИМИЗ ИҚТИСОДИЁТИ ИМКОНИЯТЛАРИ

Абдурауф ҚОРЖОВОВ,
иқтисодий шарҳловчи

Пандемия, чуқур иқтисодий ва сиёсий инқирозлар, халқаро муносабатларда ўзаро ишончнинг дарз кетиши, зиддият ва можароларнинг ортиши... Бундан ташқари, Ер юзиде иқлимнинг кескин ўзгариши, сув ва бошқа табиий ресурслар камайиши билан боғлиқ муаммолар дунё мамлакатлари ҳаётига кескин таъсир кўрсатиб келмоқда.

Президентимиз Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига йўлаган Мурожаатномасида жаҳонда рўй бераётган ана шундай жараёнлар моҳиятини таҳлил қилар экан, афсуски, бундай хавф-хатарлар бизни ҳам четлаб ўтмаётганини қайд этди. Лекин халқимизнинг сидқидилдан қилаётган меҳнати, кенг қўллади ва самарали ислохотлар туфайли ялпи ички маҳсулот ҳажми илк бор 80 миллиард доллардан ошди. Экспорт ҳажми 14 фоиз ўсиб, 19 миллиард долларни ташкил этди. Иқтисодиётга 8 миллиард доллар тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар кириб келди.

ЎТГАН ЙИЛ ЯКУНЛАРИ ВА БАШОРАТЛАР

Дунё иқтисодиётида ўсиш "нуқталари" ҳар хил бўлса-да, ҳар қалай глобал ялпи ички маҳсулот 2022 йилда тарихда биринчи марта 100 триллион доллардан ошди. Ривожланган мамлакатларга бу миқдорнинг 57 фоизи, шу жумладан, АҚШ (жаҳон иқтисодиётининг 25 фоизи) ва Европа Иттифоқи (17 фоизи) ҳиссасига тўғри келди. Ривожланаётган мамлакатлардан Хитой 18 фоиз.

фарқланади. Бу борадаги таҳлиллар жаҳон иқтисодиётида Иккинчи жаҳон урушидан кейин 1975, 1982, 1991 ва 2009 йилларда глобал пасайиш кузатишга бўлган бўлса, улар орасида 2009 йилдаги таназзул энг оғир ҳисобланади.

Ушбу даврда рўй берган рецессияларнинг давомийлиги ўртача 11 ойни ташкил этгани ҳолда, энг узок давом этгани (1973 ва 1981 йиллар) 16 ой, энг қисқа давом этгани эса (1980 йил) 8 ойга тенг бўлган.

Ҳозирги пайтда янги таназзулнинг асосий сабаби сифатида коронавирус пандемияси кўрсатилмоқда. Бир ярим йиллик локдаунлардан сўнг аҳоли ва фирмалар тезда фаоллашди. Талаб рекорд даражада ўсди, аммо товарлар ва хизматлар шунга мос бўлмади. Инфляцияга қарши курашиш учун марказий банклар ставкаларни сунги йигирма йил ичиде мисли қурилмаган даражада оширди. Қолаверса, дунёда рўй бераётган ўзаро можаролар озиқ-овқат маҳсулотлари ва энергетика нархларини кескин кўтариб юборди.

Халқаро валюта жамғармаси башоратларига қўра, пандемия натижасида 2020 йилдан 2025 йилгача бўлган даврда глобал иқтисодий ишлаб

чиқаришнинг йўқотилиши 28 триллион долларни ташкил этади. Биргина туризм соҳасида 120 миллиондан зиёд иш ўрнини янгидан тиклашнинг имкони бутунлай йўққа чиқади.

Жаҳон савдо ташкилоти маълумотларига қўра, ўтган йили жаҳон товарлари савдосининг ўсиши 2021 йилга нисбатан 10 фоиздан 3,5 фоизгача паслаган. 2023 йил учун кутилган 3,5 фоиз ўсиш ўрнига у 1 фоизга қисқариши кутилмоқда.

— Аҳамиятлиси, 1 январдан қўшилган қиймат солиғи ставкасини 15 фоиздан 12 фоизга пасайтириш ҳисобида тadbirkorлар ихтиёрида йилгига камида 14 триллион сум маблаг қолади, илгор тажрибалир асосида солиқ ва боғнона маъмурчилиғи ислох қилинади, — дейди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари Актам Ҳайтов. — Бу каби имкониятлар юртимизда тadbirkorлар сафи кенгайишига, уларнинг имкониятларини қўллаб-қувватлашга хизмат қилади.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ИСТИҚБОЛ ИМКОНИЯТЛАРИ

Президентимиз раислигида ўтган йил 30 декабрь куни мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш буйича 2023 йилдаги энг муҳим вазифалар юзасидан ўтказилган йиғилишида санаатда 5 фоиздан, қишлоқ хўжалиғида 3 фоиздан ва хизматлар соҳасида 14 фоиздан зиёд ўсишга эришиш мақсади белгиланди.

Иқтисодиёт ва молия вазирлиғига бизнес учун шартлолларни яхшилаш ҳамда солиқ базасини кенгайтириш, аҳолининг харид қобилиятини ошириш буйича топшириқлар берилди. Умуман олганда, келгуси йил экспорт ҳажми 23 миллиард доллардан ошадди, умумий қиймати 8 миллиард долларлик 300 дан зиёд лойиҳа ишга туширилади ва яна 40 янги йирик лойиҳа амалга оширилади.

Яна бир муҳим масала: мамлакатимиз қишлоқ хўжалиғи буйича катта салоҳиятга эга. Қолаверса, аҳолининг катта қисми қишлоқ жойларида истиқомат қилади ва деҳқончилик билан шугулланади. Шу босис, кейинги йилларда иқтисодийнинг барча тармоқлари каби аграр секторда ҳам кенг қўламли ислохотлар олиб борилди. Буларнинг самарасини ўтган йилнинг ўзиде республикамиз буйича 20 миллион тоннадан ортиқ мева-сабзавот, 7,4 миллион тоннага яқин дон, 3,4 миллион тоннадан зиёд пахта хомашеси, 23 минг тонна пилла, 2,6 миллион тонна гўшт, 11 миллион тоннадан ортиқ сут маҳсулотлари, 8,3 миллиард дон тухум, 400 минг тонна балик етиштирилгани мисолида ҳам кўриш мумкин.

Қувонарлиси, давлатимиз раҳбари ташаббуси билан 100 минг гектар ернинг деҳқончилик қилиш учун ёшларга, айниқса, муҳтож оилаларга хатлаб берилиши натижасида 1,5 миллион тонна қўшимча озиқ-овқат ғамланди. Қишлоқларда 400 мингта янги деҳқон хўжалиғи ташкил этилиб, 1 миллион 200 мингдан зиёд юртодшимизнинг бандлиғи таъминланди.

Ҳозирги кунда халқаро ҳамжамиятнинг алоҳида хавотир ва ташвишига сабаб бўлаётган озиқ-овқат хафсизлигини таъминлашга мамлакатимизда алоҳида эътибор қаралмоқда. Жумладан, сув таъминоти яхши бўлган 100 минг гектар қўшимча янги майдонлари аҳолига ажратилди. Бу қарийб 350 мингта янги деҳқон хўжалиғи ташкил этилади, дегани.

Агар 750 минг янги деҳқон хўжалиғи тadbirkorга, ер эгасига айланса, тасаввур қиляпсизми, қанчадан-қанча одамлар ишли, даромадли бўлади. Бу сай-ҳаракатлар аҳолини сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, минг-минглаб ёшларни тайинли иш, яхши даромад манбаи билан таъминлаш имкониятини яратди.

Иқтисодиёт фанлари номзоди, експерт Рўзимбой Қурбоновнинг фикрича, шу йилдан бошлаб туман ва шаҳарлар мавжуд шароити, салоҳияти ва имкониятларидан келиб чиқиб, 5 тоифага ажратилиши яқин истиқболда ўз самарасини беради. Tadbirkorлар учун субсидия, кредитлар ва компенсациялар тоифалардан келиб чиқиб ажратилади. Улар учун солиқ ставкалари ҳам ҳар хил бўлади. Давлатимиз раҳбари айтганидек, бешинчи тоифага кирувчи, шариоти энг оғир бўлган 20 туман учун айланмадан олинмадиган солиқ, фойда солиғи, ижтимоий солиқ ставкалари 1 фоиз миқдориде белгиланмоқда. Мазкур туманлардаги тadbirkorлар ер ва мол-мулк солиқлари буйича ҳисобланган сумманинг атиги 1 фоизини тўлайди. Яққа тadbirkorлар қатъий ставкадаги солиқларни тўлашдан озод этилади. Бошқа тоифадаги туманларда кредитларга пасайтирилган фоиз ставкаларини қўллаш, инфратузилма харажатларини давлат томонидан қоплаб бериш каби бир қатор энгилликлар берилиши ҳудудлар ривожини учун қанот бўлади.

жараёнида мамлакатда ташқи талаб даражаси пасайиши, турли каналлар орқали кириб келадиган валюта оқимларининг камайиши, иқлим ўзгаришлари таъсирида ишлаб чиқариш ва ялпи тақлифнинг қисқариши эҳтимоллари асосида тайёрланган. Бунда, ялпи талабнинг камайиши глобал инфляциян жараёнларни жилволловчи ва хомашё товарлари нархларини пасайтирувчи омил бўлса, ялпи тақлифнинг қисқариши ички бозорда нархлар даражасига салбий таъсир кўрсатади.

Макроиқтисодий барқарорлиқни сақлаб қолишда асосий эътибор инфляция даражасини 2024 йил сунгига қадар 5 фоизлик таргетига пасайтириш, консолидациялашган бюджет тақчиллигини ЯИМга нисбатан 2023 йилда 3 фоиз ва 2024 йилда 2 фоиздан оширмаслик, тайёр маҳсулотлар экспортининг реал ўсиши камида 20-25 фоиз бўлишини таъминлашга қаратилишини тақозо этади.

Жаҳон иқтисодиёти ва савдо ҳамкорларда геосийсий вазиятдаги кескинликлар фониде юқори ноаниқликлар сақланиб қолади, ташқи талаб 2022 йилги

МАРКАЗИЙ БАНКНИНГ ИККИ СЦЕНАРИЙСИ

Хабарингиз бор, Марказий банк 2023-2025 йилларда Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришнинг асосий ва муқобил сценарийларини тақдим этди. Бу даврда асосий эътибор нархлар барқарорлиғига эришишга қаратилиб, пул-кредит сиёсатида инфляциян таргетлаш жараёни давом этиши қайд этилди.

Марказий банкка қўра, ташқи иқтисодий ноаниқликларнинг кучайиб бораётгани, глобал рецессия юзюга келиши эҳтимоллари ошаётгани ва асосий хомашё товарлари нархи пасоювчи трендга ўтган бўлса-да, улар буйича кутилмакларнинг турли йўналишда шаклланаётгани, шунингдек, ички иқтисодий шартлоллардаги ўзгарувчанликларни ҳисобга олиб, ўрта муддатли макроиқтисодий прогнозлар икки хил сценарий асосида ишлаб чиқилган.

Асосий сценарий шартлолларига қўра, мамлакатда иқтисодий фаолликнинг юқори суръатлари, инвестицион ва истеъмол талабининг ўсувчи динамикаси сақланиб қолади. Тартибга солинадиган нархларнинг шакллантирилиши босқичма-босқич бозор механизмларида мослаштириб борилади, фискал консолидация бошланади, иқтисодиётда давлат ролининг пасайиши ва белгиланган тарқийби ислохотлар давом эттирилиши ҳисобида рақобат муҳити яхшиланади, ҳусусий хорижий инвестициялар ҳажми юқори суръатларда ўсиб боради.

Муқобил сценарий эса ташқи хатарлар ва глобал рецессиянинг кучайиши

кўрсаткичлардан паст бўлади. Шунингдек, глобал инфляциян жараёнлар ва унга жавобан қўрилаётган чоралар келгусида жаҳон иқтисодиётини рецессия ёки стагнацияга учраши эҳтимолигини ошириши мумкин, жорий йил охиридан глобал инфляция даражаси секинлаша бошлаши кутилмоқда.

Асосий хомашё товарлари нархларида пасайиш тенденциялари сақланиб қолади, глобал рецессия шариотида нархлар янада пасайиши ва ривожланаётган давлатлар валюталарига нисбатан босимлар юзюга келиши мумкин.

Охириги йиллардаги иқтисодиётга молиявий рағбатларнинг қўллаб-қувватловчи таъсирлари камайиб боради. Юқори иқтисодий ўсиш суръатларини таъминлаш вазифаси давлатнинг иқтисодиётдаги иштирокини қисқартириш ва рақобат муҳитини кучайтиришга қаратилган таъсирчан ва қатъий тарқийби ислохотларни амалга оширишни талаб этади.

Кейинги йилдан бюджетдан молиялаштириш имкониятлари чекланиб боришини инобатга олиб, давлат харажатларини тақсимлаш ва амалга оширишда юқори молиявий интизом ҳамда ҳар бир сўмнинг тежамли ва мақсадли ишлатилишини таъминлаш талаб этилади.

ҚҚС ставкасининг пасайиши ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳаларида рағбатни оширувчи ва нархлар ўсишини секинлаштирувчи омил бўлиши мумкин. Шу билан бирга, ҳусусий инвестициялар, миграцион оқимларнинг қўлайиши, экспорт тушумлари, халқаро пул ўтказмалари ички инвестицион ва истеъмол талабини бир маромда қўллаб-қувватлаб боради.

ҚАРОР ВА ИЖРО

ТАДБИРКОРГА БЕРИЛГАН ИМТИЁЗ РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ ОМИЛ

Шерзод БҮРИЕВ,
Давлат активларини бошқариш агентлигининг Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармаси бошлиғи

Сўнги йилларда ҳусусий мулк дахлсизлиғи янада мустаҳкамланди. Хусусан, 2021 йилда қабул қилинган "Қишлоқ хўжалиғига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисида"ги қонун бунга яққол мисол бўла олади. Мазкур ҳужжат мамлакатимизда қишлоқ хўжалиғига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш соҳасида янги жараёнларни бошлаб берди. Шунингдек, ушбу қонунда Ўзбекистон фуқаролари ва юридик шахслар ер участкаларини хусусийлаштиришга бўлган ҳуқуқларини ўз ихтиёрига қўра ҳамда манфаатларидан келиб чиққан ҳолда амалга ошириши белгилаб берилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 14 февралдаги "Қишлоқ хўжалиғига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонунини амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида"ги қарори қабул қилинди. Мазкур қарор билан эндиликда ер участкаларини хусусийлаштириш юртимиз фуқаролари ва юридик шахслар томонидан уларга доимий фойдаланиш (эғалик қилиш), ижара ёхуд мерос қилиб қолдириладиган умр-бод эғалик қилиш ҳуқуқи асосида тегишли бўлган ер участкаларини сотиб олиш, шунингдек, ер участкаларини электрон онлайн-аукцион орқали сотиш йўли билан амалга ошириш ҳуқуқи белгилаб берилди.

2022 йилда Қашқадарё вилоятида ҳам 134,4 гектардан жами 4362 ер майдони "E-auktion" электрон савдо платформаси орқали оммавий савдоларга чиқарилди. Очиқ ва ошқора тарзда ўтказилган савдолар натижасида 56,3 гектардан иборат 10,5 миллиард сўмлик бошланғич баҳодаги 1202 ер участкаси 27 миллиард сўмга сотилди. Сотиб олган харидорлар томонидан жами 15,5 миллиард сўмлик тўловлар амалга оширилди.

Шунингдек, ҳозирги кунда 131,8 гектардан иборат 1377 ер участкаси "Yerelektрон" автоматлаштирилган ахборот тизимига киритилган

бўлиб, оммавий савдоларга чиқариш учун ваколатли ташкилотлар билан келишиш жараёни амалга оширилади.

Уз навбатиде, ҳудудий бошқармаимиз томонидан хусусийлаштириш дастурларига асосан, давлат кўчмас мулк объектлари ҳамда хўжалик жамиятларидаги давлат улушлари харид қий-

матиде доимий равишда "E-auktion" электрон савдо платформаси орқали оммавий савдога чиқарилиб борилмоқда. Ўтган йил давомида айнан давлат активларининг 181 таси 607,8 миллиард сўм бошланғич баҳода савдога қўйилди. Хусусийлаштириш ва давлат активларини самарали фойдаланиш жараёнларини

жадаллаштириш ҳамда савдо ишларини кенг оммага етказиш ва ҳудудлардаги тadbirkorлик субъектларини мазкур мақсадларга кенг жалб этишга доимий равишда тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилади. Шу билан бирга, тadbirkorлар учун кўргазмалар ҳам ташкил этилмоқда. Бу эса аҳолининг кўпроқ маълумот олишига имконият яратади.

Албатта, тadbirkorлар учун бу тизимда ҳам ўзига хос имтиёзлар яратилган. Яъни Президентимизнинг тегишли фармонида асосан, хусусийлаштириш дастурларига биноан сотилган ва давлат активларини сотиб олган харидорларга сотиб олинган мулк учун тўловларни бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан амалга ошириши ҳамда тўлов шартномаси имзоланган кундан бошлаб бир ой ичиде тўлиқ равишда амалга оширадиган бўлса, умумий миқдордан Марказий банкнинг йиллик қайта молиялаштириш ставкасига тенг миқдорда чегирма қўлланиши мумкинлиғи тўғрисида ахборотлар бериб берилмоқда.

Ўтган 2022 йил давомида савдога чиқарилган давлат активларидан 29 таси 39,9 миллиард сўмга сотилди ва сотиб олган харидорлар томонидан 39,6 миллиард сўмлик тўлов амалга оширилиб, бунинг эвазига вилоят ҳамда туман ва шаҳарлар бюджетига 1,8 миллиард сўмдан ўтказиб берилди.

Давлат мулкни ижарага бериш буйича ҳам самарадорликка эришилмоқда. Жумладан, ўтган бир йил давомида давлат мулкни ижарага бериш орқали умумий қиймати 14,2 миллиард сўмлик 1334 ижара шартномаси тузилди. Бир сўз билан айтганда, мулк ҳақини эгасини тўнапти. Мулкдор янги иш ўринлари яратиш орқали аҳоли бандлиғига, иқтисодиётимиз ривожига ҳам ҳисса қўшмоқда.

ЖАМИЯТ – ИСЛОҲОТЛАР ТАШАББУСКОРИ

ҚАРОРЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ ЖАРАЁНИДА ФУҚАРОЛАР ИШТИРОКИНИ ТАЪМИНЛАШ ФАРОВОНЛИК ПОЙДЕВОРИНИ БАРПО ЭТИШГА ЗАМИН ЯРАТМОҚДА

Бобур БЕКМУРОДОВ,
“Юксалиш” умуммиллий ҳаракати раиси

давлатчилик мезонларини шакллантиришга хизмат қилган, ички ва ташқи сиёсатни фаоллаштириб, янги тамойиллар сари йўл очган.

Агар инсоният тамадуни мезонларига эътибор қаратадиган бўлсак, барча даврларда кишилик жамияти, аввало, халқ билан мулоқот ва кенгаш самарасида юксалишга эришганига амин бўламиз. Бу икки бошқарув тизими ҳамisha бир-бирини тўлдириб келган. Яъни халқ билан мулоқот ҳаётнинг, одамлар турмушининг асл манзарасини кўрсатиб, муаммоларга ечим топиш механизмига асос бўлган. Кенгаш халқ дардини енгилаштириш асносида жамиятни ривожлантириш, давлатчилик мезонларини шакллантиришга хизмат қилган, ички ва ташқи сиёсатни фаоллаштириб, янги тамойиллар сари йўл очган.

Янги Ўзбекистоннинг бугунги танлаган йўли ҳам ана шу мезон ва тамойиллар асосига қурилганини кўришимиз мумкин. Зеро, Президентимиз Шавкат Мирзиёев “Янги Ўзбекистон стратегияси” китобида ҳар қандай янгиланишнинг мазмун-моҳияти, намoён бўлиш хусусияти ҳақида гапирар экан, жумладан, “Айни пайтда халқлар тарихида ўзига хос туб янгиланиш даврлари борки, бундай замонларда муайян миллат даҳоси, унинг ўз салоҳиятини намoён этишга интилиши, яратувчанлик фаолияти энг юксак чуққиларга кўтарилади. Нисбатан қисқа муддатларда эришилган улғу марралар бутун жаҳон аҳлини лол қолдиради.

Айни бир халқ салоҳиятининг улкан натижаси бўлган бу каби оламшумул ютуқлар эса инсоният тарихининг ёрқин саҳифаларига айланади, дунё цивилизацияси тараққиётига катта туртки беради.

Ер юзидagi баъзи халқларгагина насиб этадиган бундай юксак кўтарилиш ва тараққиёт замонларини ўзига хос Уйғониш, яъни Ренессанс даври, деб аталганининг сабаби ана шунда”, деган эди.

Дарҳақиқат, чуқур мушоҳада юритган киши жамиятимиздаги бугунги ўзгаришлар шукҳи билан англаши шубҳасизки, кейинги йилларда халқимиз салоҳияти билан жуда катта оламшумул ютуқларни қўлга киритдик, биз орзу қилган марраларни забт этмоқдамиз.

Бу йўлда бизга иккита муҳим концептуал ҳужжат асос бўлди. **Биринчиси — 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Харакатлар стратегияси, иккинчиси — 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси.**

Ҳар икки стратегияда белгиланган вазифаларни бажариш ва олий мақсадларимизга эришишда, ҳеч шубҳасиз, мамлакатимиздаги ўзаро бағрикенглик ва ҳамжихатлик муҳити ҳал қилувчи аҳамият касб этди. Шунингдек, халқимиз даҳосининг қудратли салоҳияти ҳам миллий юксалишимизнинг маънавий асоси бўлди, дейиш мумкин.

Агар эътибор берсак, Янги Ўзбекистонда биз эришаётган катта ютуқларнинг яна бир заминини — жамиятдаги эзгу ҳаракатлар бирлашишига катта имкон берилганида, деб ҳам баҳолаш мумкин. Шу маънода, бугун мамлакатимизнинг янги қиёфаси жадал ўзгаришлар, серқирра ислохотлар жараёнида барпо этилаётганини эътироф этган ҳолда, бунда Президентимиз илгари сураётган ғоялар, устувор тамойиллар, белгилаб берилган вазифалар пойдевор бўлаётганидан ҳам қувонамиз.

Хусусан, “**Жамият — ислохотлар ташаббускори**” деган ғоянинг ҳаётга татбиқ этилиши натижасида мамлакатимизда нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда фуқаролик жамиятининг юртки институтлари эркин фаолият юритиши учун янада кўпроқ имкониятлар яратилди, уларнинг роли ва мавқеи қонунийликдаги ўзгаришлар ва ташаббусларда намoён бўлди.

Эндиликда аҳоли учун алоҳида аҳамиятга эга бўлган энг муҳим масалалар бўйича қарорлар қабул қилишда жамoатчилик билан маслаҳатлашилмоқда. Тақлифлар, фикр-мулоҳазалар умумлаштирилиб, таҳлил қилиниб, улар қарорлар асосини ташкил эта бошлади.

Мисол учун, 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси ва 2022 йилги

Давлат дастури лойиҳалари яқини таҳририни тайёрлашда аҳоли, депутатлар, экспертлар, фуқаролик жамияти институтлари вакилларининг 17 мингдан ортиқ фикр ва тақлифлари олинди, натижада ҳар икки ҳужжат лойиҳаси 300 дан ортиқ янги ташаббуслар билан тўлдирилди.

Шу қунларда давом этаётган Бош қонуниимизни такомиллаштириш ишларида бугунги кунга қадар 220 мингдан зиёд тақлиф келиб тушди. “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати томонидан мамлакатимизнинг барча ҳудудларида ўтказилган юздан ортиқ жамoатчилик муҳокамаларида 10 мингдан ортиқ фуқаро иштирок этди. Фуқаролик жамияти институтлари, ёшлар, бизнес, ижтимоий соҳа ва илмий доираларнинг 9 мингдан ортиқ вакили Ўзбекистондаги конституциявий ислохотларни қўллаб-қувватловчи жамoатчилик резолюциясини қабул қилиш учун овоз берди.

Аҳолининг муҳокама жараёнида фаоллик кўрсатиши учун турли платформалар, ёндашувлар ва вазиталар, жумладан, regulation.gov.uz, jamoatchilik.uz веб-сайтлари, махсус telegram-ботлари ва каналлари, турли соҳа вакиллари билан онлайн ва офлайн мулоқотлар ташкил этилди. Шунингдек, аҳоли билан очиқ мулоқот олиб боришнинг янги самарали воситаларини жорий этиш мақсадида давлат органлари хузурида жамoатчилик кенгашлари фаолияти йўлга қўйилди.

Умуман олганда, халқ билан мулоқотни ривожлантириш, инсон ҳуқуқи ва эркинликларига риоя этилишининг ишончли кафолатини таъминлаш, фуқароларнинг давлат бошқаруви органлари фаолиятида иштирокини оширишда ҳукумат фуқаролик жамияти институтларини ўзининг асосий ҳамкори сифатида кўра бошлади.

Бу, бир томондан, нодавлат нотижорат ташкилотлари сонининг кўпайишига ҳам хизмат қилди. Агар 2017 йилда адлия органлари томонидан атиги 60 ННТ рўйхатга олинган бўлса, 2021 йилда бу кўрсаткич 448 тани ташкил этди, яъни 7,5 баробар кўп. Умуман олганда, сўнгги 5 йилда 1031 янги ННТ рўйхатга олинган. Жамoат ташкилотлари ташаббусларини молиялаштиришда жадал ўсиш кузатишмоқда. 2017-2021 йилларда ННТларнинг ижтимоий аҳамиятга молик лойиҳаларини молиялаштиришга 172 миллиард сўм йўналтирилди.

Нодавлат нотижорат ташкилотлари нафақат парламент хузуридаги жамoат фонди ва маҳаллий кенгашлар, балки хорижий донорлар ва халқаро ташкилотлар томонидан қўллаб-қув-

ватланадиган грант лойиҳаларни ҳам амалга оширмоқда.

“Юксалиш” ҳаракати сўнгги уч йилда фуқаролик жамиятини ривожлантириш, оммавий ахборот воситалари, ёшлар вакилларининг салоҳиятини ошириш, аҳолига ижтимоий ёрдам кўрсатиш ва бандлигини таъминлаш борасида 20 дан зиёд лойиҳани амалга оширди. Халқаро ва хорижий ташкилотлар, шу жумладан, АҚШнинг халқаро тараққиёт агентлиги, Европа Иттифоқи, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, ЮНИСЕФ, Франциянинг Техник ҳамкорлик ва тараққиёт агентлиги, Британия ҳукумати-

ватланадиган грант лойиҳаларни ҳам амалга оширмоқда. “Юксалиш” ҳаракати сўнгги уч йилда фуқаролик жамиятини ривожлантириш, оммавий ахборот воситалари, ёшлар вакилларининг салоҳиятини ошириш, аҳолига ижтимоий ёрдам кўрсатиш ва бандлигини таъминлаш борасида 20 дан зиёд лойиҳани амалга оширди. Халқаро ва хорижий ташкилотлар, шу жумладан, АҚШнинг халқаро тараққиёт агентлиги, Европа Иттифоқи, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, ЮНИСЕФ, Франциянинг Техник ҳамкорлик ва тараққиёт агентлиги, Британия ҳукумати-

Натижада Наманган вилояти Учқўрғон туманидаги Халфатуни маҳалласи ҳудудида янги ичимлик сув тармоғи фойдаланишга топширилди. Ушбу маҳалла туман марказидан 20 километр узоқликда жойлашган бўлиб, унда 2 минг 700 га яқин аҳоли истиқомат қилади. Лойиҳа доирасида ҳудудда ичимлик сув қудуғи қазилиб, сув минораси қурилди. 25 кубометр сифимли янги сув идиши ўрнатилди, ичимлик сув тармоғига қарий 15 километр қувур тортилди. Натижада 486 турар жой биноси сув тармоғига уланди.

Жойларда нодавлат нотижорат ташкилотларининг ролини янада ошириш, улар муайян муаммоларни ҳал этишда маҳаллий ҳокимият органларининг ёрдамчисига айланиши муҳим аҳамиятга эга. Чунки фуқаролик жамияти институтлари

нинг 3 миллион доллардан ортиқ грантларини жалб қилди. Биргина мисол, Европа Иттифоқи молиялаштираётган “COVID-19 пандемияси оқибатларини Ўзбекистон фуқаролик жамиятига таъсирини камайтириш” дастури доирасида амалга оширилган лойиҳада Андижон, Самарқанд ва Қашқадарё вилоятларидаги 350 эҳтиёжманд оилага жами 1,3 миллиард сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди, 12 олис маҳалладаги тиббиёт муассасалари 280,5 миллион сўмлик зарур тиббий буюмлар билан таъминланди. 951,3 миллион сўмга 11 маҳалланing кичик инфратузилмаси яхшиланди. Бу ишларнинг бари аҳоли билан маслаҳатлашувлар асосида олиб борилди, зарур қарорлар биргаликда қабул қилинди.

Бундан ташқари, 2022 йилги Давлат дастури доирасида “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати хузурида фуқаролик жамияти институтлари вакилларидан иборат мустакил мониторинг ва баҳолаш жамoатчилик гуруҳи, ҳудудларда эса Тараққиёт стратегиясини қўллаб-қувватлаш гуруҳлари ташкил этилди. Иил давомида Давлат дастури ва ҳудудий дастурларда белгиланган вазифалар ижроси юзасидан 200 дан ортиқ жамoатчилик мониторинги ва эшитувлари ўтказилди.

Жамoатчилик мониторинглари мобайнида Қорақалпоғистондаги мактабларда бошланғич синф ўқувчиларини белул овқат билан таъминлаш, ҳудудлардаги умумтаълим мактабларини янги ўқув йилига тайёрлаш жараёнини тезлаштиришга эришилди.

Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва давлат идоралари бир мақсад — одамларнинг ҳаёт сифатини ошириш

йўлига ёнма-ён ишлаши учун тўсиқлар бўлмаслиги керак. Фуқаролик жамияти институтлари давлат сектори билан параллел равишда ривожланиши, улар бир-бири билан кўпроқ алоқада бўлиши лозим. Бунинг учун ижтимоий шериклик, ижтимоий буюртмалар каби механизмлар мавжуд.

Ушбу янги, замонавий услублар жорий этилиши ўз натижаларини бера бошлади. Масалан, ўтган йил декабрь ойида Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлигининг чекка қишлоқ аҳоли пунктларини ичимлик сув билан таъминлаш бўйича давлат ижтимоий буюртмаси асосида “Тараққиёт” нодавлат нотижорат ташкилоти лойиҳаси муваффақиятли аяқланди.

Натижада Наманган вилояти Учқўрғон туманидаги Халфатуни маҳалласи ҳудудида янги ичимлик сув тармоғи фойдаланишга топширилди. Ушбу маҳалла туман марказидан 20 километр узоқликда жойлашган бўлиб, унда 2 минг 700 га яқин аҳоли истиқомат қилади. Лойиҳа доирасида ҳудудда ичимлик сув қудуғи қазилиб, сув минораси қурилди. 25 кубометр сифимли янги сув идиши ўрнатилди, ичимлик сув тармоғига қарий 15 километр қувур тортилди. Натижада 486 турар жой биноси сув тармоғига уланди.

Жойларда нодавлат нотижорат ташкилотларининг ролини янада ошириш, улар муайян муаммоларни ҳал этишда маҳаллий ҳокимият органларининг ёрдамчисига айланиши муҳим аҳамиятга эга. Чунки фуқаролик жамияти институтлари

ҳудудларнинг ўзига хослиги ва аҳоли салоҳиятини ҳисобга олган ҳолда инновацион ғоялар ва амалиётларни тақлиф этиши мумкин. Улар турли тоифадаги фуқаролар манфаатларини ифодалайди. Президентимиз Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига йўнalgан Мурожаатномасида бу борада тўхталиб, “**Жамият — ислохотлар ташаббускори**” тамойили асосида барча масалалар бўйича халқимиз билан бамаънафат иш тутамиз, дея таъкидлагани жамиятимизда мазкур йўналишдаги демократик ислохотлар изчил давом этишини яққол намoён этади.

Мурожаатномада қайд этилишича, ҳукуматимиз томонидан янги режаларни тўғри олиш учун ҳар бир йўналиш

бўйича аҳолидан келиб тушган 20 мингга яқин тақлифлар таҳлил этилиб, муҳокама қилинган. Фуқароларимиз таълим, соғлиқни сақлаш, иқтисодиёт йўналишларида аниқ масалаларни кўтарган. Мактаб, боғча ва шифохоналарни куришни, таълим ва тиббиёт сифатини оширишни, маҳаллада йўл, сув, электр, транспорт муаммоларини ҳал қилишни, иш ўринларини кўпайтиришни, тадбиркорликка янги имкониятлар яратишни, адолатни таъминлаш, овозгарчилик ва коррупцияни йўқ қилишни кутмоқда.

Шу ўринда 155 жамoат арбоби, сиёсатчилар, журналистлар, блогерлар, нодавлат нотижорат ташкилотлари, бизнес ва академик ҳамжамият вакиллари иштирокида ўтказилган сўров натижаларига эътиборини қаратишни истардим.

Биз 2022 йилда Ўзбекистонда юз берган асосий ўзгаришлар ва 2023 йилдаги қутулмалар ҳақида иштирокчиларнинг фикрини ўргандик. “2023 йилда қандай ислохотларни кутаясиз?” деган саволга респондентларнинг ярми (49,7 фоиз) “Коррупцияга қарши аниқ ва амалий чоралар билан курашиш” деган жавобни танлади. Сўров иштирокчиларининг 41,9 фоизи “Одил судловга эришиш даражаси оширилиши”ни, 39,4 фоизи “Энергетика тизими қайта қўриб чиқилиши”ни истади. Сўров иштирокчилари энергетика соҳасини ислоҳ қилиш, жумладан, соҳада шаффофликни ошириш, бозор механизмига босқичма-босқич ўтиш тадбиркорлигини янада фаол ривож-

ландириш ва саноат ўсиши учун туртки бўлишини қайд этди.

Аксарият респондентлар “Ўзбекистонда ислохотлар самарадорлигини оширишда қайси омиллар бирламчи бўлиши керак?”, деган саволга жавоб берар экан, асосий эътибор давлат бошқарувининг инклюзивлигига, фуқароларнинг қарорлар қабул қилиш жараёнида иштироки даражасини оширишга қаратилишига уруғ берган. Жумладан, сўралганларнинг 64,5 фоизи ислохотлар самарадорлигини оширишда “қарор қабул қилишда жамoатчилик иштироки”, 55,5 фоизи “давлат органларининг очкиғлиги ва ҳисобдорлиги”, 54,8 фоизи “кўчи жамoатчилик назорати”ни бирламчи омиллар, деб ҳисоблайди.

2023 йилда Ўзбекистон Барқарор ривожланиш мақсадлари бўйича навбатдаги ихтиёрий Миллий шарҳини тақдим этади. Биз ушбу шарҳни тайёрлашда фуқаролик жамияти институтларини жалб қилишга эътибор қаратамиз.

Умуман олганда, биз ўз олдимизга лойиҳалар фаолиятини Марказий Осиё минтақаси кесимида кенгайтириш, қўшни давлатлар учун долзарб бўлган соҳаларни қамраб олиш вазифасини қўйганмиз.

Биз бу йил Давлат дастурига халқимиз кўтарган барча масалаларни аниқ ечимлари билан киритишга ҳаракат қиламиз. Бу жараёнда депутат ва сенаторлар, маҳалла вакиллари, зиёлилар, ёшлар, тадбиркорлар ва кенг жамoатчилигимиздан фаол бўлишини, янгидан-янги тақлиф ва ташаббуслар билдиришини сўраймиз.

Хулоса ўрнида шунини айтмоқчиманки, бугун фуқароларимиз Ўзбекистонда олиб борилаётган давлат сиёсатининг марказида инсон ва унинг манфаатларини таъминлаш туришини, бундай сиёсат бир йил билан чекланиб қолмаслиги, бардавом бўлиши шу юрда яшовчилар, жамиятнинг ўзига боғлиқлигини англаб бормоқда. Халқимизнинг онги ва тафаккурида рўй бераётган бундай ўзгаришлар олдимизга қўйилган муҳим мақсад — очиқ ва шаффоф, адолатли жамият, демократик давлат қуришда муҳим асос бўлиб хизмат қилажак.

“**2023 йилда Ўзбекистон Барқарор ривожланиш мақсадлари бўйича навбатдаги ихтиёрий Миллий шарҳини тақдим этади. Биз ушбу шарҳни тайёрлашда фуқаролик жамияти институтларини жалб қилишга эътибор қаратамиз.**”

НУҚТАИ НАЗАР

МУСТАҲКАМ РУҲИЙ ҚЎРҒОН

Нигора ЮСУПОВА,
Ўзбекистон халққари
ислом академияси
“Исломушунослик ва ислом
цивилизациясини ўрганиш
ICESCO” кафедраси
профессори, юридик фанлар
доктори

Мамлакатимизда ёшлар
сиёсатининг устувор
йўналишларидан бири — миллий
давлатчилик асосларини
мустаҳкамлаш ва бардавомлигини
таъминлашда фаол иштирок
этганидан авлодни вояга етказишдир.
Шу боис, ёшлар тафаккури соғлигини сақлаш, уларнинг кайфияти,
орзу-умидлари, интилишларининг мазмун-моҳиятини ўрганиш,
улардан тегишли хулосалар чиқариш зарур.

Президентимиз таъкидлаганидек,
“Бугун тез ўзгараётган дунё инсоният
олдида, ёшлар олдида янги-янги, буюк
имкониятлар очмоқда. Шу билан бирга,
уларни илгари кўрилмаган турли ёвуз
хавф-хатарларга ҳам дучор қилмоқда.
Ҳараси кучлар содда, ғўр болаларни
ўз ота-онасига, ўз юртига қарши қай-
раб, уларнинг ҳаётига, уларга зомин
бўлмоқда. Бундай кескин таҳлиқали
шароитда биз, ота-оналар, устоз-му-
раббийлар, жамоатчилик, маҳалла-қўй
бу масалада ҳушёрлик ва огоҳликни
янада оширишимиз керак”.

сингдириш — уларни радикализм каби
хавфлардан ҳимоялашда ўта аҳамият-
лидир.

Ёшлар ўртасида таълим, меҳнат, ма-
даниятнинг моҳиятини англаш бораси-
даги қонуларга амал қилиш, янги де-

моқратик тамойилларни идрок этиш ва
қабул қилиш, ижтимоий ва сиёсий онг,
дин ва демократик жамият мувозанати-
га нисбатан турлича муносабат ва қар-
ашлар ҳам мавжуд. Бу борада соғлом
вазйатни таъминлаш ва мустаҳкамлаш
учун ёшлар ўртасида тарғибот ва таш-
виқот фаолиятини янада кучайтириш,
замонавий тарбия технологияларини
жорий этиш, таълим сифатини яхши-
лаш талаб этилади.

Ёшларда ҳуқуқий онг ва маданият,
миллий мафкура вужудга келишида
маънавият асосий ўрин тутади. Маъна-
вият улар қалбида камол топиши учун
эса ҳар бир ёш авлод ҳуқуқий давлат
ва фуқаролик жамияти барпо қили-
наётган бир шароитда яшаётгани ва
ўқийётганини чуқур ҳис қилиши керак.
Чунки ҳуқуқий онг ва маданият дара-
жасининг ўсиб бориши фуқароларнинг
давлатга, келажакка ишончини муста-
қамлайди.

Шахсининг ҳуқуқий мафкура ва ма-
данияти давлат тизимида ҳал қилувчи
аҳамият касб этади. Булар эса ёшлар-
ни аниқ мақсадни қўзлаб тарбиялаш
натيجаси, тарбиянинг юксак кўриниши-
дир. Унинг асосида фуқароларга юк-
латилган янгича бурч ва мажбуриятлар,
берилган ҳуқуқ ва эркинликлар, жамият

ва давлат, халқ манфаати тушунча-
си, Ватан учун ўзини сафарбар қила
олишига ишонч кучи этади. Таъкидлаш
жоизки, халққари майдонда турли сиё-
сий манфаатлар тўқнашаётган айни
пайтда фақат ўз фикри ва қатъий ҳаё-
тий нуқтаи назарига эга бўлган халқ ва
унинг тўғри йўлни танлаган ёш авлоди
ўз келажакини қўришга қодир куч бўла
олади.

Ёшлар учун касбга йўналганлик ва
касбий тайёргарликка интилиш муҳим
масала бўлиб, уларнинг тафаккур ва
хулқида асосий мазмун касб этади. Ай-
нан шу фаолият билан ўларнинг жам-
иятдаги ижтимоий ўрнини ҳис қилади.
Ёшларнинг юқори даражадаги малака
ва обрў-эътиборли касб эгаллашига
интилиши табиий. Бу борада уларнинг
касб танлашида ота-оналар, ўқитувчи-
лар ва жамоатчилик фикри ҳал қилувчи
аҳамиятга эга. Демак, оила, давлат ва
жамият ёшларнинг касб-хўнар эгалла-
ши ҳамда билим олишига бирдек ҳара-
кат қилмоғи лозим.

Президентимиз ўз Мурожаатнома-
сида таълим соҳасидаги навбатдаги
муҳим йўналиш, бу — ёшларнинг замо-
навий касб-хўнар эгаллаши учун барча
зарур шарт-шароитларни яратишдан
иборат эканига алоҳида урғу бериб,
мактаб битирувчиларининг 50 фоизи
меҳнат бозорига ҳеч қандай касбга эга
бўлмастан кириб келаётгани ҳамма-
мизни ўйлантириши кераклигини, шу
боис, 700 дан ортқ касб-хўнар макта-
би, коллеж ва техникумлар имконияти-
дан самарали фойдаланиш зарурлиги-
га алоҳида тўхталиб ўтди.

Ёшларни радикализмдан ҳимоя
қилишнинг муҳим шартларидан яна
бири миллий ғоя ва мафкуранинг асо-
сий тушуна ва принципларини улар
онига синдириш, миллий ўзлигини
англаш, уларнинг сиёсий фаоллиги-
ни ошириш, ҳуқуқий маданиятини юк-
салтириш билан боғлиқ муаммолар
ечимини топишдир. Уларда миллий
ўзлигини англаш қобилиятини шакл-
лантириш ва мустаҳкамлашнинг энг
муҳим йўналишларидан бири — мил-
лий-маънавий иммунитетни шакллан-

тиришдир. Табиийки, бунда миллий
тарбиянинг ўрни ва роли бекиёс. Мил-
лий таълим-тарбияни замон талаби
даражасида ташкил қилмасдан ва
амалга оширмасдан миллий давлат-
чилигимизни ташкил қилиш ва унинг
мустақиллигини таъминлаш, юртин
турли ёвуз кучлар таҳдидидан муҳо-
фаза қилиш амри маҳол.

Хулоса қилиб айтганда, мамла-
катимиз ёшларини радикализм ва
экстремизм таҳдидларидан ҳимоя-
лашда уларнинг таълим-тарбия-
си, маънавиятини юксалтиришнинг
бирдан-бири энг муҳим омилли “Жа-
ҳолатга қарши маърифат” билан
курашишдир. Нега деганда, диний
экстремизм, терроризм, гиёҳванд-
лик, одам савдоси, ноқонуний ми-
грация, “оммавий маданият” каби
таҳдидлар қанча-қанча оилалар,
мамлакатлар бошига қандай оғир
кулфатларни солаётганига барчамиз
ғувоҳ бўлиб турибмиз. Бундай кес-
кин ва таҳлиқали шароитда ёшлар-
ни ҳаётдаги синовларга бардошли
қилиб тайёрлаш ота-она, устоз-му-
раббий, раҳбар-раҳнамо — барча-
мизнинг шу муқаддас юрт фуқароси
сифатидаги олий бурчимиз эканини
унутмаслигимиз лозим.

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

КАСБИМ – ҲАЁТИМ МАЗМУНИ

Сайёра ХОЛМИРЗАЕВА,
Тошкент давлат аграр университети доценти,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Юртимизда инсонга эътибор, унинг тинч, бахтли ва осойишта
ҳаёт кечирishi, соғлом бўлиши, ёшларнинг яхши таълим-
тарбия олиши ва мақсадларига эришиши йўлидаги сайё-
ҳаракатлар давлат сиёсати даражасига кўтарилган. 2023 йилга
“Инсонга эътибор ва сифати таълим йили” деб ном берилиши
ҳар бир юртошимизни қувонтиргани шубҳасиз.

Президентимиз Олий Мажлис ва
Ўзбекистон халқига Мурожаатнома-
сида маърифатларвар жадид бобо-
ларимизнинг “Нажот — таълимда, на-
жот — тарбияда, нажот — билимда”
деган фикрларини келтириш орқали
биринчи навбатда эътибор Янги Ўзе-
бекистон учун энг катта инвестиция бўл-
ган — таълимни қўллаб-қувватлашга
қаратилиши муҳимлигини, барча эзгу
мақсадларга билим ва тарбия ўзай-
лигина эришиш мумкинлигини, илм
эгаллаш ҳар қандай юксалишнинг, кў-
тарилишнинг пойдевори эканини ало-
ҳида таъкидлади. Шулар ҳақида улар
эканим, сеvimли касбим — ўқитувчи-
лик билан шуғулланиб келаётганим-
дан, касбим — ҳаётимнинг мазмунига
айланганидан фахрланаман.

тилга эътибор ва меҳр-муҳаббат
туйғусини тарбиялаш — асрлар оша
яшаб келаётган энг муқаддас қа-
дриятларимиздан бири. Чунки тилга
муносабат тарбиянинг муҳим бўлаги
саналган. Инсоннинг шахс сифатида
шаклланишида тилга ҳурмат масала-
си ёшлардан ўргатилган.

Ёшларни яхшиликка етаклаб,
илм эгаллашга, тилга эътибор
билан қарашга, қаноат, дўстлик, кекса-
ларга ҳурмат каби хислатларни тар-
биялашда Маҳмуд Қошғарийнинг
“Девону луготит турк”, Юсуф Хос
Ҳожийнинг “Қутадғу билиг”, Алишер
Навоийнинг “Маҳбуб ул-қулуб” каби
асарлари бугунги куннинг ҳам да-
стуриламалидир. Талабалар билан
мулоқот қилиш, уларни тушуниш,
мавжуд муаммоларини ечишга ёр-
дам бериш ўқитувчининг умри зое
ўтмаётганининг далолати бўлса не
ажаб?

Мен мактабда ўқиб юрган пайтлар-
имдаёқ “Келажакда адабиёт фани
ўқитувчиси бўламан”, деб орзу қилар-
дим. Бошқа бирор касб ҳақида ўйла-
мас ҳам эдим. Ҳозир эса, мана, 25
йилдан буюн талабаларимга инсон-
ни танлаган касби унга куч, ишонч
берадиган, янги ютуқларга эриши-
шига замин бўладиган, яшашига
лайлигин, доимий равишда ўз устида
ийлашга ундайдиган муҳим бўлаги
эканини кўп қайтараман. Мактаб пар-
тасидан, лицей ёки коллеждан келган
ўқувчилар ҳаяжон билан олий ўқув

Баъзан ўйлаб қоламан, бу касбга
шунчалар меҳр қаердан келган?
Мактабда она тили ва ада-
биётдан сабоқ берган ўқитувчим
Зарифа Мўминованинг дарсларига
маҳлиёлигимданми ёки устозимнинг
менга бўлган ишончиданми? Ада-
биётга меҳр уйғотган уйдаги муҳит-
нинг, отамнинг таъсириданми? Бу-
ларнинг қаторига оиламизга тегишли

юртига қадам қўяди. Кўз олдимда йи-
гит ва қизлар улғайиб, билим, тарбия
олиб, касб эгаллаб, катта ҳаётга ки-
риб боради. Улар билан дарс баробар-
ида маънавий кадриятлар, тарбия-
вий ўғитлар — одоб-ахлоқ, каттага
ҳурмат, тўғрилиқ, ҳалоллик, ўз ишига
фидойилик, маънавий коммуллиқ ҳақи-
да сўхбатлар кураим. Келажакда
барчасининг нафақат етук мутахас-
сис, балки ўз юртига фидойи, ватан-
парвар фарзанд, буюк аждодларига
муносиб авлод бўлиб вояга етишлар-
ини истаيمان. Албатта, ёшларда

яна бир маълумотни қўшгим келади.
Бобом Файзулла Холмирзаев — жур-
налист, ўқитувчи, маориф ходими

“Таълим сифатини ошириш —
Янги Ўзбекистон тараққиётининг
яккаю ягона тўғри йўли” экан, ўқи-
тувчилар ҳам ўз соҳасининг пухта би-
лимдон, юксак педагогик маҳоратга
эга бўлиши, савияси баланд, ўз кас-
бини сезувчи ва садоқатли, изланув-
чан, ҳар жиҳатдан барчага намуна бў-
лиши керак. Улардан келажак авлод
учун масъуллигини доимо ҳис қилиш,
ёшларга сифатли таълим беришда
ривожланган, замонавий техноло-
гиялар, илғор янги усулларни жорий
қилган ҳолда, ахборот манбалари тў-
либ-тошган замонга муносиб бўлмоғи
талаб этилади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аппарати жамоаси
Котибият мудир Абдусаламов Джамшид Абдусаламовичга онаси
Тургунова Химоят Зайнутдинованинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока”
газеталари таҳририяти” ДУК
МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва
муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган
ташкilot жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига
“ШАРҚ” НМАК масъул.
Босмаҳона телефони: (71) 233-11-07

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги
Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги
томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** Г-146.
14144 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. **Офсет** усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нарҳда.

Навбатчи муҳаррир: Лутфулла Сувонов
Мусахҳиж: Насиба Абдуллаева
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев
Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй
ЎЗА яқини — 23:00 Топширилди — 00:55